

Алекс Баргун

ЦЪФНАЛО
ЦВЕКЕ ЩАРЕНО

Цъфнало цвеке шарено

АЛЕКС БОЛДИН

ЦЪФНАЛО ЦВЕКЕ ШАРЕНО

РАЗКАЗИ

Първо издание, 2017 г.

Алекс Болдин
ЦЪФНАЛО ЦВЕКЕ ШАРЕНО
Разкази
Първо издание

Всички права запазени. Възпроизвеждането на цели или части от текста става след изрично писмено разрешение от издателя.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored, or transmitted by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording, or by any information storage and retrieval system, without the prior written permission of the publisher.

Дизайн на корицата: Алекс Болдин
Редактор: Ася Чаушева
Техническо оформление на електронното издание: Алекс Болдин

© Алекс Болдин, автор, 2017.

ISBN:

Цъфнало цвеке шарено

*На всички читатели,
които обичат българския разказ*

СЪДЪРЖАНИЕ

1. [Предисловие от автора](#)
2. [Проклетия](#)
3. [Мили спомени](#)
4. [Кречеталото](#)
5. [Комари като врабчета](#)
6. [Бумбара](#)
7. [Пеко, Цеко и Хари](#)
8. [Голмайсторът](#)
9. [Жената с гълъбите](#)
10. [Истински проблем](#)
11. [Старият комин](#)
12. [Хороскоп](#)
13. [Честита Коледа!](#)
14. [Панаир](#)
15. [Двата гълъба](#)
16. [Цъфнало цвеке шарено](#)

Предисловие от автора

Ето че е готов и новият ми сборник с разкази. Разказите в него са писани през последните 2016-2017 години. Не мога да повярвам, че успях да го завърша. Напоследък почти бях спрял да пиша, нещото което най-напред се появи като хоби и споделяне на лични впечатления и което постепенно се разви с годините и стана неотлъчна моя привичка.

Сега, когато препрочитам новите си разкази виждам, че те доста се отличават от първоначалните. Дали са по-добри или по-лоши, вие ще прецените. Според мен те някак са изгубили тоя емоционален заряд, който съпътстваше старите. Разказите ми станаха по-описателни, дори по-бледи като художествена реализация. Нейсе, никой не е застрахован, че ще пише по един и същи начин с течение на времето.

С годините осъзнах, че много малко автори пишат на социална тема, а тя е важна, защото засяга преди всичко масовия читател и всеки по-беден българин. Но да се пише само за негативното, за мрачните краски в съвремението не е съвсем лека задача. Тя влияе дори на автора, който ги описва. Затова се опитах да мина на по-ведри теми, да има повече хумор. Дали съм успял, вие ще прецените. Надявам се да четете тези разкази с удоволствие както онези третиращи любовта и радостта.

Спазил съм традицията да ползвам сюжети взети от живота, случки които са се случили със самия мен или пък собствените ми наблюдения върху хората и заобикалящата ме среда. Тук съм поместил само един разказ, който се отличава от това правило, но пък който, третира съвсем реални и възможни събития от близкото минало.

Когато събрах традиционното количество разкази за сборника (15), се замислих и за заглавието му. Не се сетих за нищо друго, освен интригуващото заглавие от последно написания разказ. Интригуващо е точно затова, че съдържанието на разказа не отговаря на заглавието. Героят в него е бивш мой колега, който с ежедневните си постъпки налага весел и хумористичен полъх. Докато цветето си е просто част от популярна и любима моя песен, която героят запява във финала на разказа.

Както и да е, написаното си е моя рожба и няма начин да не я обичам, както се обича свое дете или домашен любимец.

Но да спра до тук и да оставя на читателя да прецени доколко съм успял в новите си литературни опити.

Приятно четете ви желая!

Ваш,
Алекс Болдин

Проклетия

Когато Минчо Сефтето удари шестица от тотото си каза, „Край със селото! Стига с калта и простотията! Писна ми да ме наричат джуруляк. Ще стана гражданин!“

Рече Сефтето и отсече. Взе парите от банката и за да му върви, завъртя се около себе си, плю и се изсекна за късмет. Те не бяха никак малко, но съвсем недостатъчни за реализиране на целта, която си бе поставил. Наложил се да продаде лозето, част от дворното място, трите оцелели кокошки от пролетното наводнение и окуцялото магаре. След това сложи катинар на бащината си къща, свирна на комшията да си вземат сбогом и хвана автобуса за Враца.

Мина към братовчед си Киро, пиха по три ракии, преспа няколко нощи у тях и в края на краищата успя да купи старичка гарсонiera в големия западен квартал на града, по-известен с прозвището „Бангладеш“. Понеже жилището бе обитавано от цигани, се наложи да му хвърли доста стабилен ремонт. Докато правеше ремонта, местеше походното легло ту в банята, ту в кухничката, ту на терасата. Нямаше начин, все някъде трябваше да се спи.

Тук му е мястото да уточним, че Сефтето бе млад пенсионер, таман от две години насам. Беше се пенсионира като строителен работник и всичко свързано с вар, пясък, цимент и тесла му идеше отръки. Затова и ремонтът премина бързо и без излишен харчлък. Ще се чудите, откъде се бе появил прякора му? Ами от навика му да доближава плътно събеседника си, да го тупа по рамото и да му казва, „Слушай, мой човек. Дай да направим сефтето!“ То прякорите се лепят на хората от техните комични слабости, нали?

Финалът на ремонта бе ознаменуван пак с оня негов братовчед и с препечената му домашна ракия. Като нямаше къде да седнат, /мебелите още не бяха купени/, двамата седнаха на стария цигански дюшек, забравен от изнесените се Асан или Айше. Постлаха на пода стария вестник „Кауфланд“, нарязана мезето и разсипаха ракията. Киро, братовчед му, вдигна наздравица, за апартамента, за комшийката, за продадените кокошки на село и най-накрая за окуцялото магаре. Нали го бяха купили заедно преди десетина години от пазара в Мездра. Двамата проляха по няколко пиянски сълзи и Сефтето се похвали:

- Знааш ли брат'чед. Асан е забравил да си вземе бойлера. Бързал ли е к'во ли, забравил го е...

- Ето ти бойлер - придобивка! Нема да купуваш нов. Включваш го, къпеш се и т'ва е!

Цъфнало цвеке шарено

- Трябва брат'чед, трябва! Къде ли не съм се ливосал с тая боя. Само в дупето май няма... Друго си е в града... Гра-а-д... гра-а-д..., брат'чед! Бойлер... баня... ехе-е-й! На село са къпехме в клозето, а тук... баня-а-а!

- Я пусни бойлеро да видя как му свети индикацията.

Сефтето стана, врътна ключа на бойлера и изведнъж се разнесе гръм. Черен дим излезе от капака му и опуши току-що боядисания таван.

- Мамка му мръсна и мангал! Ето затова не си е взел бойлеро! Строшен е бил! Да ми прави он на мене, саклет номера!

- Не е за тебе, бе братчед. Откъде ще знае, че ти ще го купиш този апартамент?

- Абе, я си знаех, че ако не е наопък то ще е на терсене! Като влязох за пръв път в блоко, още долу на входната врата един плъх ми мина път. Забележи! Не мачка, а сив плъх! Голе-е-м, мама му стара! Такива на село нема!

- То си ги има навсякъде, из блоковете на комплексо, тия плъхове ... И при нас ги има...

- Е па, к'во ще правя сега с този бойлер? От токове не разбирам, ама хич. Виж с тесла и мистрия ще те направя цел, както те гледам.

- Аз разбирам от токове, не бой се. Утре ще купя к'во трябва и ще оправя бойлера.

- Добре, де, ще си платя к'вото си купил, а и бачканъето ще ти платя.

- Нема да ми плащаш бачканъето! Нали сме брат'чеди... Е-е-й! Ха наздраве!

На другата сутрин Киро дойде с една торба части за бойлер. Разчовърка карантията му и след няма и един час индикацията му светна.

- Те това е, готово! Да е на хаирлия! Къпи се и си свиркай!

- Златен си, бе брат'чед, от чисто злато си бе, човеко-о!

Киро се ръкува със Сефтето и си тръгна. А нашият герой потърка ръце, ахна, охна, съблече се и влезе в банята. Водата се бе стоплила. Душът приятно го обля. Сапунът игриво обикаляше цялото му тяло, пяната лютеше на очите му.

В един момент усети, че му духа на краката. Беше обул старите си джапанки, но въпреки това усещаше студената струя. Пресегна се и затвори добре вратата на банята. Мукавената плоскост с годините се бе изкривила и набъбнала. Трябваше да смени дограмата, но това щеше да стане след пенсия, защото сега парите му бяха на привършване.

Ето, готово- изкъпа се... Сега да излезе и да се изтрие с хавлията...

Той натисна дръжката, за да отвори вратата... Тя се спусна надолу, но езичето на бравата не се дръпна. То се бе заклинило в отвора и нищо

Цъфнало цвеке шарено

не можеше да го накара да помръдне. Минчо опита още веднъж- два пъти- не и не!

- Баси мамата! – възкликна изненадан. – Ами сега!?

Опита се с придръпване да отвори вратата... Не, не стана! Загледа се внимателно в касата. Тя беше направена от стомана, а не от дърво. Металът с годините се бе изкривил, ръждясал и блокираше езичето. Как не се бе сетил да капне поне две-три капки машинно масло, за да я смаже. А сега..., какво ще прави?

- Баси мамата! – повтори Минчо и едва сега осъзна жалкото положение, в което бе изпаднал. В апартамента нямаше никой освен него. Джиесемът му беше в джоба на панталона, а той пък бе в хола, там, където бе съблякъл всичките си дрехи.

- Е-хо-о-о! – опита да извика той, с надеждата, че някой от съседите ще го чуе. Не последва никакъв отговор. На кой ли му пука за новодомеца?

В този момент усети, че го обля студена пот. Подхвана вратата в горния ѝ край, натисна я. Колкото и да беше изкривена, не можа да поддаде и на сантиметър. Пантите бяха старички, малки, но и те не мръднаха. Никой от предишните собственици не бе вадил тази врата от пантите, за да ѝ прави какъвто и да е ремонт.

Допуши му се. Пое си уплашено въздух, изтри потта от голото си теме и седна на циментовия под. Той бе топъл от горещата вода. Това му позволи дълго време да седи и мисли за окаяното си положение. Не виждаше никакво решение на така създадения фатален проблем. Представи си близкото бъдеще и се изпоти повторно. След няколко дена Киро щеше да му позвъни, за да го пита как се чувства в новото жилище, но като види, че не му отговаря, ще затвори и ще си тръгне по свои работи. После батерията на телефона щеше да се изтощи и дори и да звъни, нямаше да има кой да му отговори. А той, освен с една гола вода, не разполагаше с нищо друго, с което да поддържа жалкия си живот.

- Мамка ти и мангал мързелив, мръсен, кирлив, грозен и гаден!... Ще те пречукам, ако те намеря!... Знаел си! Знаел си копеле, че бравата не работи и не си я затварял, когато си влизал да пикаш...

Колкото и да беснееше Сефтето, това нямаше да му помогне. Затова стана и опита да се успокои. Почти успя. Бяха минали няколко часа от безплодните му усилия да отвори вратата. Поне имаше осветление, та виждаше какво прави.

Разклати стойката на душа така, че да паднат двата винта, които го държаха. Взе единия и с края му зачовърка металния капак на бравата. Успя да развие единия му винт. Другият обаче не се отвиваше. Беше ръждясал от влагата. Трябваше, непременно трябваше да свали тоя метален капак. С него можеше да опита, като с лост, да помести езичето на бравата.

Цъфнало цвеке шарено

В един момент отново изгуби самообладание. Хвана края на вратата откъм пантите, натисна я, зарита я. Отвори се малка пролука. При силен стрес силите на човека се умножават.

Натисна още по-силно. Мукавената плоскост поддаде, изви се и се прекърши. Отвори се дупка с големина, позволяваща да си провере ръката. Повдигна се на пръсти и го направи. Но защо? С каква цел? Това не би му помогнало да реши проблема. Трябваше да съсредоточи вниманието си на бравата. Отново зачовърка проблемния винт. Пръстите му се разраниха до кръв. Взе и другия винт от душа. Подпря и с него. Тогава ръждясалата джаджа помръдна едва - едва.

- Добре! Прекрасно! Само така! Това е изходът!

Продължи усилията си. Винтът бавно, бавно се отвиваше. Накрая той се изкриви, разхлаби и изпадна от гнездото. Металният капак се освободи и свободно се завъртя около оста си. Сега трябва да го пречупи на две, за да ползва парчетата за инструмент. Натисна го, огъна няколко пъти и капака се счупи. Хвана края на вратата, тоя път откъм дръжката, натисна я така, че да се получи пролука. Пъхна едното парче от капака в отворилата се цепнатина, а с другото натисна злощастното езиче. То помръдна едва-едва, но отново се върна на мястото си. Това беше начина, след няколко опита ще успее.

Сефтето седна отново на пода. Беше се задъхал. Ръцете и краката му трепереха. Поемаше си дълбоко въздух като риба на сухо. Отново му се допуши. Сложи длан на устата си. Слюнката му бе потекла от нея неволно, поради появилия се никотинов глад.

„Действай, действай!... Никой няма да ти помогне! Трябва да си помогнеш сам.“

Тази мисъл го вдигна като пружина. Той се захвана отново с проклетото езиче. Опита веднъж, още веднъж и накрая езичето мръдна и вратата се отвори. Сефтето залитна, подпря се на касата, стоя там няколко минути. Потта се стичаше по него отвсякъде. Ще се върне отново под душа. Трябваше да измие потта. Пусна водата, обля се без да ползва сапун, а после с прималели крака се запъти към хола.

Потърси кутията с цигари. Ето я! Извади една, бодна я между устните си и понечи да я запали. Не успя. Цигарата се бе намокрила от влажната му ръка. Облече хавлията, изтри се и започна да нахлузва тениската. Не издържа. Пак отвори цигарената кутия, взе нова цигара и този път тя се запали. Дръпна дълбоко. Прималя му. Трябваше да седне, за да не падне.

На отсрещната стена стоеше подпряно новото огледало. Беше го купил с идеята да го монтира в коридора. Нали всеки гражданин, има някъде в жилището си голямо огледало. За какво е гражданин, ако няма такава?

Но кой е този образ в огледалото? Минчо се загледа в себе си и не можеше да се познае. Стресът му бе толкова силен, че бе блокирал напълно пенсионерското му съзнание. Накрая, след няколко дръпвания

Цъфнало цвеке шарено

от фаса, се освети и се позна. Разбира се, това е той – Минчо Сефтето, рошав, с треперещи ръце и крака с облечена тениска, но...

От притеснение и бързина да запали цигара, не бе успял да си обуе слипа, ценната вещ, която криеше и грижовно съхраняваше мъжкото му достойнство.

- Егати проклетията! Поне направих сефтето на бойлера! - успя да изрече Минчо, взе телефона и набра номера на Киро. Все пак трябваше да сподели с някого току-що завършилото приключение.

Мили спомени

Откакто го помня, на г-н Мирон Стойков, все не му вървеше с моторните возила. Макар да ми беше приятел, моето обръщение към него си оставаше „господин“, тъй като той строго държеше на официалността в отношенията. Строго държеше и на облеклото си. Например, никога нямаше да го видите облечен спортно, в анцуг и с маратонки. Винаги ходеше с костюм, макар панталоните да бяха различни, веднъж масленозелени, друг път светлокафяви. През лятото пък обличаше бежова копринена риза, старателно изпрана и изгладена. Колкото до вратовръзка, за нея просто не се сещаше или пък не обичаше този атрибут на мъжкото облекло. В люти студове съм го виждал облечен само с неизменния му костюм, гологлав, с лъскащо от разтопените снежинки голо чело.

Та думата ми беше за моторните му возила. Първият автомобил на г-н Стойков(БМВ), бе старателно полят с домашна ракия и подходящо мезе, в дните, когато откри личната си фирма за търговия с ел.материали. За моя огромна радост, бях първият, който се облагодетелства с возене до град Драгоман. Защо до там ли? Ами, за закупуване на няколко броя електромери, необходими за търговската дейност на новата му фирма. Една седмица след тази разходка, малкият син на г-н Стойков докопа возилото, със или без разрешение от таткото, и се хвърли с него в един дол близо до местността Мътница. Отрочето остана живо, с малки натъртвания, но за колата не можеше да се каже същото. Тя бе тутакси бракувана и дадена на вторични суровини.

Вторият автомобил на г-н Стойков бе закупен една година след загубата на първия. Налагаше се да се снабдяват със стока,. Беше някаква съветска „Волга“ - втора ръка, която видимо нямаше дефекти. Щастливият собственик успя да иде с нея до Лом и да докара няколко ел. табла. След това обаче, големият му син я докопа и я блъсна в едно крайпътно дърво на път за Вършец. Палавият синковец явно е бил на градус и придружен от щастлива дамска компания. И този път нямаше човешки жертви, изключвайки уплахата на дамите и изтрезняването на синковеца. Колата беше смазана до неузнаваемост и скоропостижно отпътува до същия склад за вторични суровини.

От онзи момент нещата с г-н Стойков се развиха като в лош холивудски филм. Той задлъжня към няколко банки, заради непогасени заеми. Една от тях присвои новите помещения за магазина, а друга го осъди и взе единия от двата апартамента, които притежаваше. Той бе принуден да припише другия апартамент на внучката си(ясно защо) и

Цъфнало цвеке шарено

заживя с жената щастливо на лозе. А там имаше какви ли не екстри – от чистия въздух, та до цяло ято кокошки и много, много кал.

Едва успя да се пенсионира, но и това не го спаси от недоимъка. Остана някакъв неиздължен заем, който застрашително тегнеше над съзнанието и съдбата му. Като всяка хазартна личност, г-н Стойков се хвърли да купува билети от така модерната „национална“ лотария, собственост на най-богатия човек в България. Купуваше, триеше със стотинка билета и очаквано губеше. Губеше дотогава, докато жена му не се принуди да хване надомна работа, защото яйчената диета ѝ беше омръзнала до втръсване.

В този интересен момент от живота си, той закупи третото си моторно возило. Беше някакъв дребен, мръснобял Опел, който демонстрираше дефект след дефект. При едно прибиране на лозе, спирачната система на колата отказа, и за да предотврати сериозни контузии г-н Стойков реши да го вкара в крайпътната канавка. Това коства счупване на предния мост. С последните остатъци от пенсията си, той оправя колата. Всичко беше временно, защото спирачната система отказа повторно и тоя път цялата дясна част на колата беше смазана така, че освен за вторични суровини не ставаше за нищо друго. Като по чудо, шофьорът оцеля и този път. Явно беше роден под щастлива звезда.

Въпреки надомната работа на жена му, парите отново бяха в недостиг. Трябва да отбележим факта, че г-н Стойков бе мъжко момче, при това много изобретателно. Той влезе във връзка с един съсед по лозе, който освен с вечерните сбирки за карти, се занимаваше и с отглеждане на няколко крави. Договориха се, съседът да му дава млякото, а нашият предприемчив юнак да го продава в центъра на града. Ползите от това бяха две. Едната беше 5-те лева, които получаваше около обяд, а другата - добрият изглед към човекопотока, който не спираше, защото това все пак бе центъра на града. В този човекопоток г-н Стойков откриваше познати от мъжки, а най-вече от женски пол. Въпреки своите седемдесет и кусур години, той все още имаше афинитет към жените, пък макар и чрез самото гледане.

Моя милост, която ежедневно влачеше крак из центъра, я за покупки, я за нещо друго, често се срещаше с г-н Стойков. Щом минех край избраното от него място за млечна търговия, тутакси се отбивах, сядах и завързвах дълъг и изчерпателен разговор с предприемчивия приятел.

- Как върви търговията, г-н Стойков? Нещо напече слънцето. Подсети ли се да сложиш щипка сол в млякото, иначе ще се прокисне.

- Пука ми! Като се прокисне, Йоцко ще си го подсири и пак ще го ползва. Я виж колко сирене е сложил в щайгата за продажба! Теб не те ли интересува? Много е добро, меко, пресносоло, топи се в устата...

- Прясно сирене не ям. После ме боли стомах и имам разстройство.

- На мен пък ми няма нищо.

Цъфнало цвеке шарено

- Тоя пес, дето обикаля щайгата със сиренето, не ти ли се струва, че е прекомерно любопитен и твърде гладен?

- Той така си обикаля, тукашен е. С него сме приятели.

Г-н Стойков видя обаче, че приятелят му доближи стоката, и се развика: - Чибя, бе проклетник!

Песът бе заровил муцуна в щайгата със сиренето и тъкмо се канеше да го дегустира. Като чу този вик, плашливо подвигна опашка и се отдалечи.

- Регистрира ли някоя красавица в тазсутрешния човекопоток?

- Има, има, но нека ти разкажа, за моята първа любов...

- Давай и не се май, че ми е ограничено времето за безделие.

- Казваше се Аспарушка, изрусена красива мадама на 17 години.

Аз бях още ученик. Учех във Вършец. Нашите се бяха развели и ме бяха оставили при баба ми, за да си завърша средното образование. Та, русата беше дошла с родителите си на минерални бани. Запознанството ни стана случайно, на една забава в „Дома на текезесарите“.

- Текезесарите?

- Така си го наричахме ние, хлапетата, а иначе се казваше официално, „Дом на трудещите се селяни“.

Страхотна мадама беше, а аз бях страхотен пич, с гъст къдрав алаброс и наболи мустачки. Истински Радж Капур от популярния тогава индийски филм. Изтанцувахме няколко танца и хоп - заведох я на „Иванчова поляна“. Ти знаеш ли кои образи ходеха тогава на „Иванчова поляна“?

- Кои?

- Ами влюбените!...

- Браво бе, г-н Стойков! Ти ми се издигна в очите...

- Така бяхме влюбени, че още незавършил гимназия, предложих на Аспарушка да се оженим. Обадох се на тате по телефона и му разказах за намеренията си. Отговорът му беше твърд и еднозначен: „Прави каквото щеш, синковецо, но да знаеш, че при това положение издръжката ти от мен приключва.“ Бях млад и неразумен. Тези му думи означаваха за мен само едно: – Тате е съгласен. Имам зелен светофар.

Казях на гаджето за този разговор, а то рече: „Съгласна съм, но първо трябва да те запозная с нашите. Ще дойдеш у нас в София на гости и ще ме поискаш от тях...“

Речено – сторено! Уговорихме деня на срещата. Хванах аз влака, та в София. Посрещнаха ме в един голям, добре обзаведен апартамент. Сложиха ми някакво сладко с чаша вода и дойде време да обясня посещенията си. Бях много смело момче. Разказах с две думи за сърдечните си блянове и намерения, пред сведения поглед на Аспарушка и безизразните физиономии на родителите й. След няколко минути на тържествено мълчание, думата взе бащата:

„Слушай момче. Виждам, че си хлътнал здраво по дъщеря ми, а явно и тя е хлътнала по теб. Всичко е много хубаво, но трябва да знаеш

Цъфнало цвеке шарено

едно нещо... Ние не сме от вашия етнос. Погледни ни с майка ѝ. Не виждаш ли нещо особено в лицата, в кожата...?"

Загледах се. Наистина, кожата им бе силно мургава, косите къдрави а устните някак дебели и зурлести... Брех, маа... му стара!

„Да, цигани сме! Аспарушка е много беличка, защото я взехме като малка от дома за изоставени деца. Някой от родителите и е рус, затова и тя е руса. Понеже вече живее в нашето семейство, ти знаеш... Ние циганите се женим само помежду си и никога не се мешаме с друг етнос. Ясен ли съм?"

- Думите му бяха изречени благосклонно, но твърдо и не търпящи възражение. Стана ми ясно, че тая моя първа любов току-що отиде на кино. Бях като попарен. Побързах да си взема довиждане и да си тръгна. Аспарушка не повдигна поглед, за да ме види и изпрати. Тя бе съгласна напълно с решението на родителите си. Та така, приятелю, свърши моята първа и единствена страстна, ученическа любов... После се запознахме с госпожата, но това си е съвсем друга история. Следващия път ще ти разкажа и нея... Чиба, бе! Мамка ти мръсна!...

Последната нецензурна реплика бе отправена към кльощавия бездомен пес. Той бе издебнал момента на залисия, беше се промъкнал до щайгата със сиренето, бе захапал една буца и страхливо, с прибежки, се отдалечаваше към по-спокойните кътчета на квартала. Никой от вървящите граждани не го спря. Всеки бързаше по своите си цели.

Тази загуба явно ощетяваше г-н Мирон Стойков пред собственика. Той нямаше да си получи дневната надница от 5 лева за продажбата на млечните произведения. Какво пък! Това не е болка за умирање...

- Довечера, приятелю, с госпожата сме пак на яйчена диета. Дано е успяла да заработи някой лев за хляба.

Станах. Чувствах се гузен, че му отвлякох вниманието. За компенсация, се отбих към отсрещната продавачка на череши. Купих половин килограм от едрия и вкусен плод и му го занесох. Ведра усмивка озари лицето му. Явно обичаше череши. Взе ги, благодари, после посегна, сграбчи с шепя няколко зърна и ги пусна в ожаднялата си уста.

Погледът му някак неволно се отклони и фокусира към точещия се човекопоток. Загледах се натам и аз. Минаваше една силно изрусена мадама с пищни дамски атрибути. Вероятно по някакъв начин приличаше на неговата първа ученическа любов, Аспарушка.

Кречеталото

В памет на Николай

От някъде се носеше упойващият аромат на цъфнал липов цвят. Обожавах тоя аромат. Потърсих с поглед липата, която бе разцъфнала и даряваше цялата околност с омайна свежест. Беше на няколко метра от гроба, до сами стария бор. На кой ли му бе хрумнало да сади липа на гробище? Явно е бил някой като мен, на който дървото му е любимо, или пък е погребал близък с име на липа. Някакъв гарван долетя откъм запад, изпърха с крила и кацна на един липов клон. Изграка силно. Да бе, това вече си пасва тъкмо на екстериора. Гробища без гарвани не са гробища.

Свещта, която бях запалил, вече догаряше. Време беше да си тръгвам, но да си призная, не ми се тръгваше. Затова извадих втора свещ, запалих и я прикрепих внимателно зад стъкленото прозорче на мраморния паметник. Нямаше за къде да бързам. Мислите и спомените в момента ме свързваха тъкмо с човека, който бе погребан тук. Беше ми приятел от почти 30 години, макар, че при последното ни виждане се скарахме люто. Тогава не го разбрах. Не разбрах острия му тон, блъснатата входна врата, обидните думи, които явно не заслужавах, защото с цялото си старание и внимание се опитах да му помогна.

Разбрах го едва тогава, когато ми съобщиха, че е починал. Бил е болен. Търсил е утешителни думи за приближаващата си кончина. В отчаянието си не е успял да се сдържи и ме е обидил, макар че ме уважаваше много. „Е, случва се!“ - ще кажете. Понякога хората не се разбират, дори и най-добрите приятели. Има такива моменти на неразбирателство, породени от неизбежни обстоятелства. Но всичко е само от това, че точно в тези моменти хората спират да си говорят. А думите биха обяснили всяко поведение и биха предотвратили сериозни скарвания и разлъки. Хората трябва да си говорят, дори и тогава, когато им е най-тежко, пък и точно поради това, че им е тежко.

За пръв път се видяхме с него в завода. По-точно е да се каже „Чухме“... Опитах се да чертая някаква схема на технологичен стенд, когато силни крясъци достигнаха до ушите ми откъм цеха за метални разкройки. Имах чувството, че следва неизбежно сбиване. Погледнах колежката, а тя ехидно усмихната каза: „От няколко дена назначиха един инженер. Не може да говори спокойно, а кречети като кречетало.“

Цъфнало цвеке шарено

„Не е свикнал още с обстановката. Има време. Ще свикне“. – казах мнението си и продължих да чертая. Няколко дни по-късно случайно в коридора се засякохме с въпросната гръмогласна личност. Беше нисък, набит мъж с русолява пооплешивяла глава и бяло-розово лице. Вървеше напористо, правеше резки движения, а гласът му, леко извисен, стряскаше с високите си тонове. Ако случайно сте сънен и ви се наложи да разговаряте с този човек, бъдете сигурен, че тутакси ще се разсъните.

Веднъж се случи да влезе в нашия отдел. Повъртя се и като видя, че никой не му обръща внимание, понечи да си тръгне. Спрях го с един жест и го поканих да седне. Мина някаква светла сянка по лицето му. Загледа ме някак одобрително и благосклонно. Решихме набързо техническия проблем и минахме на личен разговор. Оказа се, че живеем в съседство. Някак непринудено се отвориха куп теми за разговор, при което разбрах, че този човек притежава силна ерудиция и проникателност. На мига изрича мисли, които моя милост би произвела и формулирала за час. Точно това ми стана много интересно, а от тук и самата му личност - много привлекателна.

- Правя един ремонт на апартамента. Мини след работа да видиш. Може и да ми дадеш някоя и друга идея. – каза на излизане.

- Добре, ще мина... - отговорих неопределено и необещаващо.

Но след работа, подтикван от любопитство, „минах“ и останах втрещен. Целият апартамент беше обърнат наопаки. Нямаше място да не е изровено, оцапано с вар, парчета тухли или гипс.

- Голям ремонт си започнал.

- Голям! Продадох част от апартамента на съседа. Жената нещо се сърди ама... ще слуша, няма накъде.

Видях, че човекът е много зает, помотах се малко и си тръгнах. След месец Кречеталото ме покани на гости. Всичко беше вече оправено, иззидано, измазано и натъкмено. Мебелите, макар и старички, бяха подредени старателно.

- Къде е жена ти? – попитах.

- Разведохме се. Все мрънка, все се оплаква от болести. Не мога да я търпя.

- А дъщеря ти?

- На тренировка по волейбол е. Остана при мен. Едно дете ми е, какво да го делим. Мрънкалото не може да гледа него си, та камо ли дете.

Минаха десетина години. Много рядко се виждахме с този интересен човек. Беше предимно на улицата. Всичко минаваше с едно „здравей“ и „здрасти“ и всеки продължаваше по своите си работи. Някъде, след голямата инфлация, пак се срещнахме. Темите сега бяха много повече от по-раншните. В страната бяха настъпили сериозни обществени промени. И двамата не останахме безучастни към тях. Аз бях

Цъфнало цвеке шарено

без работа, той също. Всеки се мъчеше да се оправя както може в живота.

- Как ти се струва? Ще се оправи ли България? – попитах.

- Няма! Докато са тия комунисти на власт няма да се оправим. Аз се хванах със синдиката „Подкрепа“, ама и там е пълен бълвоч. Некадърници, номенклатура, нямат мисъл, нямат идеи. Простотия до шия! Защо не дойдеш да те запиша за член?

- Мерси! В политиката не се бъркам. В „Подкрепа“ са върли седесари.

- Тогава си с комунистите? – изкречети Кречеталото и ме стрелна с поглед.

- Не позна! Просто гледам да съм далеч от политиката.

- Сега е решаващият момент да ги слоим и да ги откажем от властта... тия комуняги.

- Живееш с илюзии. Те направиха преврата за да пипнат богатствата на държавата, а ти си мисли, че ще се откажат.

Така продължихме спора, докато Кречеталото не предложи:

- Защо не минеш към мен да пийнем по една ракия? Имам идея за нов ремонт, искам да разбера какво ще кажеш за нея. Може и да ме посъветваш за нещо, което не съм се сетил.

Минах. Седнахме край една ниска салонна масичка. Отнякъде се появи някакво женско същество, толкова слабо и толкова невзрачно, че се учудих на присъствието му.

- Да не си се оженил отново?

- Не-е-е, това е приятелката ми. Беше във финансови затруднения, та я прибрах, за да е по-лек живота и на двама ни.

- Нима ти самия не си във финансови затруднения? Не каза ли, че си безработен?

- Е, аз съм мъж и се оправям някак си. Я пийни да видиш моето производство.

Кречеталото извади отнякъде една бутилка с бистра течност, която се оказа спираща дъха ракия.

- Как я правиш тая отрова? – едва изрекох с насълзени очи от силния спирт.

- Няма проблем. На инженер-химик не му се опира нищо. Към украинския спирт добавям един куп аромати, бои и става по-добро питие от ментетата, които ги продават по магазините. Харесва ли ти? Кречеталото сръбна една голяма глътка, издаде едно гърлено „бррр“ и оголи зъби. Забелязах, че това си му беше навик, когато пиеше ракия.

- Е, и се оплакваш, че си безработен? С тая ракия сигурно си докарваш добър доход.

- Трай си! Всичко е нелегално. Сега ще ти сипна една половинка, за да ти се усладя вечер живота. Произвеждаме, няма да мрем от глад я?!

- Какъв ремонт си намислил пък сега?

Цъфнало цвеке шарено

- Ще направя гарсонирата да изглежда по-функционално. Тук ще монтирам миялната машина, а тук бар плот. В ъгъла ще бъде готварската печка с керамичен плот. Зад плъзгащата врата ще бъде спалнята.

- Няма ли да влизат миризмите от кухнята в спалнята?

- Тоя вентилатор за какво мислиш, че е?

- Откъде намери тоя огромен монитор за компютъра? По-голям е от бюрото. Та ти не можеш да го вдигнеш, бе човек. Трябва да е към 20 килограма?

- Аааа, вдигам си го. Трябва ми голям екран, за да проектирам чертежи. Ще ми инсталираш ли Аутокад, че нещо ме няма в инсталациите?

- Нямах проблем.

- И вируси нещо се навъдиха в компютъра, а аз не съм много „на ти“ с тая техника.

- Не каза къде си виждал подобно вътрешно обзавеждане.

- В Швеция! Нали щерката се омъжи за швед, та миналото лято им ходих на гости, да видя внука. Сега ще ти покажа снимки.

Той бръкна под леглото и извади някакъв огромен албум със снимки. Заразглеждах ги с голям интерес. Не бях виждал фотографии от красивата северна страна.

Разбрах, че се бе влюбил в Швеция и шведите, дотам, че имаше намерение да устрои жилището си точно по шведски образец. Включи компютъра. Показа ми и някакви сайтове от Швеция. Всичките бяха на тема къщи, жилища и обзавеждане.

След около седмица, жилището му бе отново обърнато наопаки. То се събаряха стени, то се градяха плъзгащи врати, функционални ъгли, светлинно - електрически изобретения. Човек, ако не е добре подготвен, би се шашнал от необикновения проект и изпълнение на Кречеталото.

Мина още седмица. Една сутрин той цъфна пред входната ми врата, целия побелял от вар и с изнемощял глас каза: - „Ела да ми помогнеш да изнесем тухлите, че нещо ме скова кръста.“ Тръгнах с него.

Как нямаше да го скове? Кречеталото си бе поставил непосилната за един човек задача. Да префасонира със свои сили целия апартамент. Когато приближеше обяд, приятелката му отскачаше до близкия супермаркет и носеше някакви полуготови ястия, които изяждаха на съвсем импровизирана маса в центъра на изтърбушеното жилище. Голяма, симпатична камара от тухли беше подредена до входа на кооперацията. Всичко беше пренесъл сам на ръце или с кофи. Няколкото стаи бяха изчезнали и се бяха превърнали в една обща, преградена с шперплатови стени.

Кампанията по ремонта му завърши в началото на есента. Тогава Кречеталото реши да организира „шведска маса“ за отпразнуване финала на ремонта. Повика и мен, като главен консултант и помагач.

Хапнахме, пийнахме и приятелят ми, да вече бяхме станали приятели, отсеке:

Цъфнало цвеке шарено

- Ще те водя за гъби! В буковата гора, към Колониите е пълно с манатарки...

- А-а-а не! Такова мезе не вкусвам. Гледал съм отровен от гъби та ми се е свивала душата. Страшночко си е...

- Това е най-вкусната гъба, бе човек!... Добре, де, аз ще бера гъби, а ти ще събираш букови жълъди и шипки за зимен чай, става ли?

- Така става!

- А после ще идем да излеем малко бетонец около гроба на баба ти, че в тая кал ще съсипеш доста обувки.

Забравих да спомена, че Кречеталото правеше всичко с мерак и плам. Дори гроба на родителите си беше направил на аптека. Сега нещо се бе загледал в гроба на баба ми. Не зная какво да кажа, но този човек не спираше да ме удивява. Имаше нещо в него, което го нямаше в другите хора. Имаше някакъв живец, който го караше да действа, да мечтае, да твори, докато се изцедят силите му докрай. Най-много ме е удивяваше проницателността му. Познаваше хората, отгатваше характера им само от едно виждане, от пръв поглед. Казваше си прямо всичко, което мислеше и му беше на душата. Нерядко влизаше в спорове и конфликти, които на пръв поглед изглеждаха невинни.

Понякога, отчитайки моята неинициативност, ме укоряваше. Посочваше ми идеи, варианти, подтикваше ме към действие, което покъсно отчитах като много правилно и навременно. Казаното от него винаги ставаше или се случваше. Можеше да е със закъснение от време, но ставаше. Беше някакъв магически човек, пророк, предвиждащ събитията и съдбите на хората. Вероятно това му качество бе от богатия жизнен опит или от генните му заложи, не зная, но беше така.

Умееше и да пести. Не купуваше нови неща. Подбираше всичко вехто, но функционално и изглеждащо прилично. Мебелите, домашните уреди, дрехите му, бяха купени от магазини за втора ръка. Той първи научаваше новите събития в града ни. После се чудеше как не сме ги знаели. Такъв беше Кречеталото...

Разбира се, този прякор никога не бях изричал пред него, защото щеше да се обиди. Изричах си го на ум и се смеех при това. С годините така бях свикнал с Кречеталото, че не минаваше и ден да не се видим или обменим планове и мисли.

Веднъж обаче ми се оплака. Нещо го боляло в корема ниско-долу. Страхуваше се, че ще се разболе от болестта, от която си бе отишъл баща му. Понеже не вярваше на тукашните лекари, отиде да се изследва в София. Направиха му някаква, уж лека операция. Беше весел, не споделяше на глас страховете си. Държеше се твърдо и работеше за двама. А когато му звъннех, за да се чуем отговаряше, „Все още съм жив!“

Докато... веднъж дойде изненадващо у нас. Майка ми не беше нещо добре. Помоли ме да му направя някакъв уред за регулиране оборотите на ръчна дрелка.

Цъфнало цвекe шарено

Нещо не бях разположен. Събрах каквито части имах на разположение за устройството и му ги дадох, за да се опита сам да си направи уреда. Реакцията му беше неочаквана. Разлюти се, развика се, закречети на високи тонове. Майка ми се подаде изненадана от спалнята, за да види какво става, а мен ме хванаха нервите. Отвърнах му с остър тон. Това бе достатъчно, за да млъкне и си тръгне. Хлопна входната врата със сила. Това поведение не бе характерно за него и ме изненада.

От този ден, щом се видехме на улицата, вече се разминавахме като чужди хора. Така мина една година. Често ми идваше на ум да му звънна и да се сдобрим, но дяволчето и честолюбието ме ядеше отвътре.

Една сутрин ми се обади близък приятел. Стресна ме с думите: „Нашият човек, с който се скарахте, почина“.

„Е, как така!“ – наистина бях изненадан.

„Имал е рак. Не сме знаели. Никой не е знаел. Решил е да не се мъчи и сам се е... „

Е, беше станало вече невъзвратимото. Не трябваше да се случи точно това с този жизнен и работлив човек. Болестта обаче не пита.

Изникнаха спомените от последната ни раздяла. Не съм знаел, че е бил болен. Може би затова е избухнал. Разчитал е на мен, че ще му помогна в нещо, което не може да свърши сам, а аз не съм го разбрал... Свърши се!... Взех си грях на душата!... Но... наистина не знаех... Бога ми! Не знаех!

Малко хора бяха чули за кончината му. Беше казал на погребението му да не ходи никой.

След няколко месеца, посещавайки гроба на майка ми, се отбих до администрацията и попитах за неговия гроб. Администраторката отвори архивната книга и ми го каза.

Отидох. Гробът изглеждаше изрядно подреден и почистен. Зад стъкленото прозорче гореше свещ. Явно някой бе идвал преди мен...

Ето ме и сега, идвайки на гробищата, винаги се отбивам на гроба на Кречеталото. Паля свещ, седя, спомням минали събития и си мисля за живота. Мисля за неговите пророчески думи, за вечността и човечността между хората. Прав бе, разбира се, много прав. Докато беше жив обаче, всички ние, неговите приятели, не мислехме като него. Кречеталото беше човек от друго време и друго измерение.

Гарванът изграка отново, за да напомни за себе си. Не му се напускате липовото дърво. Ароматът на цвета харесваше и на него.

- Иш ма, чернилко! – свирнах и изплясках с ръце. - Никой не те е канил да грачиш тъкмо на гроба на приятеля ми...

Цъфнало цвеке шарено

Птицата сякаш ме разбра. Изпляска с криле, подскокна и излетя. Изчезна някъде на запад, където черните облаци на идващата лятна буря постепенно се сгъстяваха.

Комари като вrabчeтa

*Когато човек се вгледа в миналото,
в повечето случаи открива неща,
които тогава са му убягвали от вниманието.
В разстоянието от време обаче,
остават най-ярките спомени,
с които помни това минало
и които понякога са повод за смях,
носталгия или мъка.*

Бях дребен служител в едно предприятие, което не беше нещо особено, но ръководителите му се отличаваха със завидна амбициозност. Водеха ме някакъв специалист и като такъв обикалях обширен район, където обектите бяха повече от занемарени. Вършех си съвестно работата, обичах я, дори така бях свикнал с нея, че ако сутрин не тръгнах с колата за някой обект, ми се виждаше неестествено, дори абсурдно.

Имах си и колега, слабичък, олисял, с къса, добре поддържана брада. Беше много работлив мъж. Разбирахме се отлично, от всяка дума и всеки жест без много словоизлияния. Деляхме заедно неволите и радостите, къде повече къде по-малко. Имаше и моменти на крайна напрегнатост, на преумора, но ние не се впрягахме излишно и търпяхме. Търпяхме и ниските заплати, (на чистачката плащаха повече). Къде бихме отишли при такава безработица?

На една оперативка ни наредиха да се заемем с доста сериозна и отговорна задача. Трябваше да преоборудваме обектите на един крайдунавски район с нова техника. Тя, естествено, все още не бе закупена. Трябваше „в движение“ да даваме заявките, съобразно случая и същевременно да работим по обновяването. Сроктът за изпълнение беше един месец, крайно недостатъчен според нас, но съвсем нормален за началниците. Помолихме за помощ и съдействие от местните хора. Отговориха ни: „Ще я имате!“. Това обещание се оказа съвсем лъжливо и заблуждаващо, но нейсе.

И така, в една ранна октомврийска утрин, натоварили багажника на колата с необходимия набор от инструменти и материали, тръгнахме на север към величествената река Дунав. Слънцето беше току-що изгряло. Въпреки, настъпващата есен, времето бе все още по септемврийски меко и приятно. Само слоестата мъгла над крайпътните долища и току-що падналата слана, напомняха, че иде зима. Шосето се

Цъфнало цвеке шарено

виеше пред нас монотонно и безлюдно. В бездънното синьо небе прелитаха птици, а на запад, там където сините планини заграждаха хоризонта, се заформяха ята, устремили се на юг, към по-топлите страни.

- Как ти се струва, ще успеем ли със сроковете? – попита ме колегата.

- Не зная, може и да успеем, ако претупаме тук-там нещата.

- Не е желателно! После пак на нас ще се падне да оправяме зле свършеното.

- Прав си. Дано имаме късмет и дано времето ни позволи да приключим без проблеми.

- Абе, аз съм приятел с това време... Не бой се. Ще го черпя една бира и няма да се развали. – пошегува се брататият ми колега.

Все още не бяхме видели спокойните води на Дунав, когато колата навлезе в крайните квартали на града. Началник район беше някакво дребно, затлъстяло и нахално човече. Запознахме се, а след това ни в клин, ни в ръкав отсече:

- И да знаете, за вас сега съм Господ и само мен ще слушате! Вашите шефове във Враца са далече и едва ли им пука за вас. Тук аз съм царя и господаря!

„Егати нахалника!“ - казахме си наум и двамата. „Тоя си постила предварително, ама няма да го огрее.“

- А сега елате да ви заведе в стаята, където ще спите.

Минахме един кален двор, пълен с разнебитена автомобилна техника. Някаква чешма църцореше в единия му край, а струйката вода с течение на времето беше направила край нея голяма заблатена локва.

- Това ви е умивалника! – посочи я човечето. – Кенефът е там, зад бѐзето. Няма врата, но това не е проблем, шумата ще ви крие откъм улицата.

Прескочихме няколко порцеланови изолатора за високо напрежение в коридора и се озовахме в тясна стаичка с две стари войнишки легла. Пружините бяха продънени и опираха до пода. Нямаше чаршафи, а одеялата, с някакъв сиво-кафяв цвят, изглеждаха непрани от момента на купуването им.

- А това ви е връзката със света. – посочи един стар радиокасетофон така добре потънал в прахоляк, че не можеше да се определи преди колко десетилетия бе произведен.

Тупна го с ръка. Машинката свирна с някакъв гъгнив стържещ звук.

- О-о-о, дори и свири! Ще черпите значи, за удобството! Ами това е, настанявайте се и ако нощем ви хапят комари, най-добре изгасете лампата, че те са се набили по всички цепнатини и къошета. На светлина излизат и стават много настървени.

Цъфнало цвеке шарено

Човечето си отиде. Ние се спогледахме един друг смутено и разочаровано. Тук трябваше да изкараме трудовия си месец чак до завършване на обектите.

- Умря ми ентузиазма, колега! Абе, ние бели хора ли сме или... ? – процедих през зъби.

- Свиркай си! Все някак ще мине месецът, нали повечето време ще сме по полето.

Утрините край Дунава са тихи. Мъглата се е разстлала навред, така, че имаш чувството че те е обградил памук. Влагата прониква отвсякъде и те вкочанява. После на изток просветлява. Слънцето постепенно пробива бялата пелена и грейва ведро. Откъм румънския бряг духва ветрец и мигом става ясно, красиво и зелено. После зеленината постепенно се преливаше в златисто. Колкото и да се ослушвах, не можах да чуя птича песен. Май птичите колонии се бяха настанили някъде край брега, в тръстиките, където явно намираха храна.

- Да започнем с най-източния обект? Малък е и бързо ще го приключим.

- Няма проблем, обаче в него няма ток. Трябва да закараме акумулатор за осветление, а ако се наложи да спояваме- не зная как ще стане.

- Нося поялник за захранване с акумулатор, спокойно...

- Измислил си го. Браво бе колега, браво!...

- Стига с това браво, че ме караш да се скомросвам.

Това беше дежурният лаф на колегата, изречен в северозападен диалект и употребен многократно за различни по смисъл думи. В случая явно означаваше „притеснявам“. Още много пъти щях да чуя тая дума, но в съвсем различен смисъл.

Отворих стоманената врата и тутакси отстъпих назад. Дебел смок се шмугна край нозете ми. Винаги ме е било страх от змии, а сега бях изненадан.

- Май ще ги срещаме доста тия гадини. Обичат застоялата вода.

- Като си помисля, че тая „смоча“ вода я пият местните и настръхвам.

- Ще пият и хоро ще играят. И вода от Дунава ще пият, че филтрите, разбрах, са задръстени и не пречистват. А да знаеш каква е топла и как смърди... Бр-р-р-р. Пробвах я още там в двора. Няма да сръбна вече, само за ръце и крака става!

Извадихме инструментариума, настроихме радиостанцията, сглобихме апаратурата и започнахме пробите. Всичко вървеше добре. Накрая монтирахме и охранителната система, макар, че едва ли някой би се наканил да идва тук, на километри от града да краде.

- Нещо огладнях... О-о-о, та то било обяд! Кога мина това време?

Цъфнало цвеке шарено

- Времето, в залисията, лети като зелева пеперуда... Да тръгваме! В центъра на градчето имало стол. Дано е по-евтино яденето, та да спестим някой и друг лев от командировки.

Наистина, храната в стола беше доста евтина. Скарата се оказа великолепна. Моят колега обаче ме изненада. Взе си девет кебапчета и нито филия хляб. Изяде ги бавно и методично. После забърса мазнината от брадата със салфетка, оригна се и въздъхна.

- Абе, какво да пестя?!... Вкъщи жената все заделя, за обувки, за децата, за тока, а за кебапчета няма пари... Сега ми е паднало да си хапна...

След обяд се качихме към трите по-големи охраняеми обекти над града. В битовата стаичка на първия заварихме някакъв дебел, брадясал индивид. Беше заспал и хъркаше монотонно. На малката масичка се мъдреше метална чиния с недоядена пържена риба. Две-три люти чушлета се въргаляха край нея. Бутилката от светла ломска бира бе почти изпита. Това беше дежурният на обекта. Никой не го притесняваше. Радиостанцията до него шумеше тихо. От време на време се чуваше говор. Централата се свързваше с дежурните за събиране на данни.

Колегата му щракна с пръсти на ухото и задрямалият сънливо отвори едното си око.

- Аре бе, стига спа! На дежурство си. Как ти е името?

Индивидът отвори и другото си око, прозина се шумно, оригна се и разрошен се вгледа в нас.

- Вие пък кои сте?

- Идат ти гости от Враца! Ще правят ремонт на обекта, който охраняваш.

- Ега ти! От Враца?

- Не личи ли? Къде я лови тая риба?

- Дунаво е голем и риба колко щеш! – обяснението бе съвсем изчерпателно и лаконично.

- Ще помагаш ли на работата?

- Абе, я ма оставете да са нáспа!

- Хайде, спи! И без теб ще си свършим работата.

Работата наистина я свършихме, въпреки непоносимата воня от спарения въздух и риба. Трябваше да подменим радиостанцията. Имаше и дефект в апаратурата.

На другия обект попаднахме на по-разговорлив и съвестен дежурен. Разведе ни, показа ни проблемите, помогна ни да завършим ремонта. Накрая донесе един плик с ябълки, които беше набрал от близкото дърво.

Е-е-е имало е и човечни хора край тихия бял Дунав! Но говора им, ех говора... На моменти сякаш заговаряха на румънски. Това беше известният влашки диалект, почти неразбираем за нас. За тях обаче си беше всекидневие.

Цъфнало цвеке шарено

- Имай търпение, колега. – усмихна се под мустак брадатия. – И влашки ще научим, така че жените ни ще слушат, ще се кокорят и подсмърчат.

Времето ни минаваше в работа. Течеше неусетно. Обектите добиваха нов, модерен вид. Оборудвахме ги с най-съвременна техника. Снабдителят от централата изпращаше пратките с апаратура, която постепенно разпределяхме съобразно нуждите. Вечер, скапани от работа, се прибирахме от малели. Хапвахме набързо, изпивахме по чаша механджийско вино, пускахме радиокасетофона и слушахме една и съща касетка с избрани песни на Скорпиънс. Нямаше друга. На места лентата беше смачкана, но това не пречеше да се пренесем в по-добрия свят на музиката и на омаята.

После заспивахме с дрехите, а комарите само това чакаха. Излитаха от всички ъгли, от всички цепнатинки на стаичката и с пронизително жужене пикираха над главите ни. Когато нощта преваляше, острият им звук обикновено ни будеше. Ставахме и святкахме лампата. Колегата хващаше някакъв стар, многолистен вестник и започваше да ги бие и размазва по стените. Да си призная, беше много точен. Нямаше грешно попадение. Този негов лов се отрази съвсем резултатно на стенния пейзаж. Всяка сутрин човечето, вживяващо се в ролята на наш началник, идваше да ни види. Поглеждаше към стените, цъкаше и казваше:

- Какви са тия кървища, бе момчета? Да не сте вампирясвали нощес?

- Вампирясала е баба ти! – не му оставаше дължен колегата. - Нямаш ли лампа против комари? Ще ни изядат, брей! Кръвчицата ще ни изпият!

- Ще ви измислим само за вас лампа. Ще ви я внесем от Германия.

Много злобно бе това човече, личеше си по всичко. Поне не се навърташе много около нас, за да ни дразни.

Обектите бяха вече на привършване. Виждаше се краят на работата ни, дори и със срока бяхме успели. По телефона, в разговор със снабдителя, разбрахме, че прекият ни началник ни е похвалил на големия шеф на предприятието. Щяло да се прави банкет в сградата на крайдунавския район. Банкетът бил тъкмо по повод на нашата добра и ударна работа. Очаквахме да ни поканят, но все още имаше неща за довършване. Работехме трескаво и чакахме приятния момент.

Да, ама не! Този момент така и не дойде. Стана съвсем друго. Нашата ремонтна кампания била повод за обилно преяждане и препиване на шепя номенклатурчици и банкетни организатори. Тъй като местните работници знаеха всички подробности за събитието, весело и доверчиво ни разказаха всички пикантни моменти от събитието. Накрая един от тях ни погледна със съжаление и заключи:

Цъфнало цвеке шарено

- Момчета-а-а, момчета... Гледаме, че се пребихте от работа, но така е било и така ще бъде. Кой бие тъпана, а кой събира парсата...

Нямаше какво да добавим или коментираме. Купихме една двулитрова бутилка с бяло механджийско вино, прибрахме се в квартирата, седнахме край масата и напълнихме чашите. Касетофонът засвири прекрасните балади на Скорпиънс. Това механджийско вино беше едно от най-долнопробните вина, сякаш специално направено за пияници. Скромните ни командировки не позволяваха друго по-скъпо питие.

Приближих се към касетофона, натиснах клавиша и в стаята зазвуча прекрасната мелодия, „Белият гълъб“. Колегата се заслуша в песента, подсмъркна, а после се пресегна към телефона и набра някакъв номер. Отсреща му отвърна женски глас.

- Жено, утре се прибираме. Пригответи банята, че съм замирисал на пор. И салатка направи, от розовите домати. Зажаднял съм за моята кайсиева ракия. И няма да ми се караш, нали? Нещо ме е стегнал алаброса, та се не трае.

После затвори телефона. Моя милост превъртя лентата. Бях научил наизуст реда на песните. Следваше любимата ми песен.

- Слушай сега, тъжно момче. Скорпиънс ще изпълни само за нас двамата великата си песен, „Вятърът на промяната“.

Усилих звука. Прекрасната балада изпълни приятно малката стаичка, заглуши шума на радиостанцията и се понесе навън през отворения прозорец. От Дунава повя лек ветреца. Разлюля дрипавото, мръсно перде и погна ято едри комари. Те забръмчаха над главите ни, накацаха по лицата и засмукаха стръвно уморената ни кръв. Братият се пресегна, взе многолистния вестник и някак вяло започна да ги бие. После с полупиян глас проплака:

- За какъв вятър и за каква промяна пее тоя?! Няма промяна! Ама, тия комари са големи като врабчета, бе!

Бумбара

Когато Бумбара се роди, беше едно едро, усмихнато и хубаво детенце. Имаше кротък нрав, весел поглед и усмивката винаги цъфтеше на пълничкото му румено лице. Майка му го кръсти Ангел, защото той наистина имаше вид на малко красиво ангелче. Беше единствено дете в семейството на възрастни родители и те правеха всичко възможно, за да не бъде лишен от нищо. Купуваха му лакомства каквито поиска, скъпи играчки, задоволяваха му всякакви прищевки. А да кажеш, че бяха богати хора, не. Не бяха. Баща му работеше като електротехник в промкомбината, а майка му бе шивачка в същото предприятие. Живееха в неизмазана, едноетажна, фамилна къща, строена в първите години след войната. Тя беше градена от неук майстор и въпреки 3-те си стаи, едва побираше семейната им покъшнина. Дворчето също не бе голямо, с малка пристройка в дъното и стара лоза в източната му страна. Уличката на която живееха беше близо до жп гарата, а кварталът им се славеше като най-бедния в града.

Детството на Бумбара премина в безгрижие и веселие. Растеше едро дете, с русолява, къдрава коса, пълни крака и грейнало в усмивка лице. В махалата не правеше впечатление на връстниците си, защото с тънкия си глас винаги предразполагаше към общителност и спокойна атмосфера. Беше мързелив, защото поради всеотдайните родителски грижи и внимание, не бе научен да се труди. Не обичаше спорта, а само гледаше децата как играят футбол, народна топка или друга игра. Беше „дежурната публика“, а с тънкото си гласче пускаше къде уместни, къде неуместни съвети и коментари към играчите.

Когато навърши 14 години, баща му го записа в местния механотехникум. Специалността му беше „Радиотехника“. Трябва да отбележим, че въпреки мудните си реакции и бавен ум, той се учеше добре. Имаше добро поведение и средни, но не и слаби оценки. На училищния бал обаче претърпя крах, защото нито едно момиче не пожела да се сближи с него, да танцува или пък да го прегърне. Някак момичетата страняха от него, вероятно заради пълната му фигура, тъничкия гласец и немъжественото му поведение. Другият пол не му правеше впечатление, а би трябвало да бъде точно обратното на неговата възраст.

След завършване на средното си образование, Бумбара се отдаде на леност и безделие. Лежеше по цял ден у дома, четеше книжки или бърникаше някакво радио. Баща му, наблюдавайки го, скрито скърцаше със зъби от яд, защото в сина си не забелязваше ни най-бледото

Цъфнало цвекe шарено

качество за свой наследник. Майка му, като всяка майка с единствена рожба, нехаеше за поведението му, тъпчеше го с лакомства, ласкаеше всяко негово действие, с една дума, го глезеше стабилно и неразумно. Никой от родителите не му загатваше, че трябва да започне някаква работа, за да свикне сам да изкарва прехраната си. Самият той, задоволен с материални блага, не считаше за нужно да го прави.

И така, всичко си продължаваше в това русло, докато баща му не заболя и една есен внезапно почина. В същото време, животът около него коренно се промени, защото поради настъпилите социални промени, много фабрики и предприятия спряха работа. Майка му я съкратиха. Горката жена, с последни усилия, шийки на малката шевна машина, се мъчеше да осигури прехрана за нея и сина си. Това обаче не ѝ носеше кой знае какъв доход. Настъпиха дни на глад и лишения.

Бумбара постепенно осъзна, че бе дошъл моментът, когато трябваше и той да носи, някакви пари у дома. Извади старите си учебници. Зачете се, размисляше и реши да се пробва в производството на телевизионни антени.

По това време, в центъра на града се бе оформила една хаотична купчина от сергии на хора, мъчещи да се препитават с амбулантна търговия. Наричаха я „Битака“. Към нея се насочи и Бумбара. Всяка сутрин го виждаха да бута малка количка натоварена с телевизионни антени, кабели и антенни усилватели. Наемаше сергия и висеше по цял ден край нея, провиквайки се с тъничкия си глас, за да рекламира стоката.

Отначало му вървеше, защото в бедния ни градец се бе появила модата за приемане на сръбска телевизия. Родната медия не предлагаше нищо друго, освен политически коментари и страховити социални прогнози. Сръбската излъчваше интересни филми, народна музика и всичко онова, което липсваше в духовния живот на българина.

Успехът в продажбата насърчаваше Бумбара и той упорстваше по своя си начин. Никой не го търсеше за плащане на данъци, регистрация на фирма и т.н. Просто времето си беше такова, безконтролно и незаконно. Това позволяваше на многото безработни хора да правят каквото си намислят, с едничка цел да оцелеят и да не умрат от глад.

Един ден обаче към битака дойдоха багери и събориха всички големи и малки набързо направени сергии. Някаква европейска фирма беше закупила мястото и се канеше да изгради голям супермаркет. Амбулантните търговци, включително и Бумбара събраха дребната си стока и напуснаха импровизираното пазарище. Малкият им източник на доходи изчезна безвъзвратно.

Бумбара, въпреки настъпилите промени, все още живееше с надеждата, че телевизионните антени ще го хранят. Опита се да ги продава на приятели, но беше невъобразимо трудно да ги пласира. Стоката му се залежа и той постепенно се примири с факта, че отново е

Цъфнало цвеке шарено

в безизходица. Записа се като безработен на трудовата борса и зачака да го повикат за работа.

Не го повикаха. Трудовата борса си беше една илюзия за огромната част от безработни. Ходеше, подписваше се на формулярите и се прибираще унил. Майка му шиеше денонощно, дори премина на артикули за всекидневна употреба, като мъжко бельо, кухненски престилки и други дреболии. Ходеше до текстилния комбинат, закупуваше на дребно евтин, обезценен плат и шиеше. В края на седмицата предаваше ушитото на своя братовчедка, пътуваща до Сърбия. Онази я продаваше по тамошните пазари и ѝ даваше част от парите. С тези мизерни суми живееха, но те стигаха единствено за хляба и боба. Друго не ядяха.

Въпреки всичко, Бумбара не загуби веселия си и безгрижен нрав. До обяд лежеше в леглото, гледаше телевизия, а следобяд се разхождаше из центъра на града. Друго не правеше, защото си беше мързелив. Дворът им обрасна с бурени. Покривът на къщата се рушеше, а пристройката зад нея почти се срути. Като дойдеше есен, Бумбара изваждаше количката и тръгваше по запустелите улици да събира дърва за огрев. Дори влезе в общинския парк, където гнили дървета лежаха и чакаха да бъдат очистени. Горските служители обаче го хванаха и глобиха.

Едно късно лято майка му се разболя, залежа се и почина. Бумбара остана сам. Вече бе навършил 50-те, но нямаше и един ден трудов стаж. От трудовата борса го отписаха, защото беше пропуснал две регистрации. Пари за живот не идваха отникъде. Тогава тръгна по роднини. Молеше се, уговаряше ги и те му даваха по някой лев. Тъй като нямаше начин как да ги върне, а и виждаха безхаберния му нрав, хората спряха да му помагат. След кратък размисъл, Бумбара започна да продава покъщината си, каквато бе останала от родителите му. Продаде леглата, хладилника, акумулиращата печка, пералнята. Остави си само отоплителната печка, един стар касетофон и телевизора, нещата без които не можеше.

След дълго умуване, написа върху една табелка следната обява, „ЗакОпувам стари телевизори“. Закачи я на оградата, така, че да се вижда отвсякъде. Ходеше по сметищата събираше изхвърлени телевизори, разглобяваше ги, а частите носеше на вторични суровини. Събираше стари метални отпадъци, кашони от велпапе и ги предаваше. Това му стана единственият източник на приходи.

Между другото, с Бумбара се случваше нещо много странно. Въпреки веселия, безгрижен и ведър нрав, който така лесно впечатляваше хората, той съвсем не се нравеше на животните. Където и да минеше, котките се разбягваха, а кучетата се разлайваха. Никой не можеше да си го обясни, защото той съвсем не правеше опити да ги дразни и плаши. Просто, само си минаваше, но те побягваха или залайваха.

Цъфнало цвеке шарено

Затова, в началото на зимата на 2005-та, когато братът на шефа на полицията му предложи работа на лозе, Бумбара най-напред попита:

„А ще храня ли кучето?“

„Няма начин, ще го храниш, ще чистиш на кравите, ще се грижиш за конете и за двете кози...“

„Леле-мале!“ – възкликна Бумбара и се почеса зад едното ухо въпреки, че там въобще не го сърбеше.

„Ама... мен животните не ме харесват...“ – опита да обясни той.

„Харесват, не харесват, кой ще ти плаща двеста лева на месец само за черните очи?“

Нямаше начин, съгласи се, защото от два дни въобще не беше ял.

Работата не беше лека, а му се отвори и допълнителна. Трябваше да реже и цепи дърва, да пали печката, да обръща с правата лопата и т.н.

Вечер, когато пристъпваше към Джони, немската овчарка на работодателя, просто умираше от страх. Джони ръмжеше срещу него, опъваше синджира и се мъчеше да го докопа и изпохапе. Милите и благи думи, които му изричаше, не действаха. Все пак успяваше да му даде храната. С помощта на дълъг прът избутваше съдинката близо до колибата.

Научи се и да дои Милка, бялата кротка кравица на собственика. Тя измучаваше тъжно, поглеждаше го с недоволство и стоически чакаше да източи млякото от вимето ѝ. Да, обаче, към края на зимата Милка се разгони. Бумбара не беше посветен в размножителните тайни на животните и съвсем не очакваше новото ѝ поведение. А то беше едно единствено – бодливо. Един ден, веднъж надигайки се с пълното ведро в ръце, Милка се завъртя неочаквано и с единия си рог го наръга в задника.

Бумбара зави от болка, хвана се за раненото място и с прибежки хлътна в затоплената стаичка. В нея нямаше аптечка и медикаменти за оказване на медицинска помощ, затова той обу още един чифт панталони, навлече ватенката и се затътри към автобусната спирка. На другата сутрин болката му стана нетърпима. С изтънял гласец телефонира на работодателя си и със заекване обясни, че напуска работа, поради субективни причини. Беше го срам да обяснява за инцидента. Шефът му остана твърде учуден и недоумяващ, какви всъщност бяха тия негови „субективни причини“?

Парите, които Бумбара бе получил като заплата за изминалия месец, му стигнаха точно до първите дни на март. Раната беше заздравяла, но острият глад го натисна с нова сила. Започна отново да обикаля улиците и кварталите.

Веднъж се спря до един частен строеж. Няколко работника влачеха на ръце вар и тухли.

„Да ви се намира работа за общ работник?“ – зададе болния си въпрос Бумбара.

Цъфнало цвеке шарено

„Питай шефа! Ей го там!“

...

„Какво бе момче? - заговори го набит мъж на средна възраст. – Можеш ли да носиш греди и тухли, да бъркаш вар и да копаеш с кирка?“

„Мога!“ – изрепчи се Бумбара.

„Ами започвай тогава, ето ги гредите! Трябва да ги пренесеш на горния етаж, че ще се прави кофраж за бетонната плоча. И действай живичко, не се пипкай! Парите ще си получиш в края на седмицата. Тогава плащам и на другите работници.“

О, щастие! Край на глада! Бумбара се захвана за тежката работа. Не след дълго обаче се задъха от умора. Спря изпотен, забърса си челото и опита да седне, но някой му подвигна: „Айде бе! Какво се мотаеш? До кога ще те чакам?“

Явно тук не се предвиждаше почивка. Стана и продължи да влачи гредите. С парите, които получи в петък, си купи две банички и едно кафе. Изяде ги на един залък, а кафето изгълта на един дъх. След това повтори. Огледа талията си. Панталонът му беше оширял. Небръснатите му бузи го сърбяха а дясната ръка го болеше в рамото. Беше я преуморил. Реши да провери дали има, пари за още едно кафе, но стотинките бяха изпаднали от скъсания му джоб.

„На тоя строеж ще си пукна млад и зелен.“ – помисли си Бумбара и бавно повлече крака към дома си.

Не пукна, но в резултат на тежката работа отслабна с още 7-8 килограма. Стана доста строен и елегантен мъж. Често го наболяваше и глава. Оплака се на аптекаря, неговия братовчед. Онзи извади апарат, измери му кръвното и отсече:

„Станал си хипертоник. Трябва да пиеш лекарства за кръвно, иначе, нали се сещаш?“

„Сещам се!“ – каза Бумбара. – „Но нямам пари за лекарства, а и не съм си плащал с години здравните осигуровки, за да ида на лекар.“

„Сега ще ти дам това лекарство, но имай предвид, че от другата седмица трябва да си го купуваш сам. Не е скъпо. Не мога да те издържам и с лекарства...“

„Добре! Благодаря ти засега!“

Колкото и да му тежеше работата, Бумбара работеше каквото му нареждаха. Знаеше, че гладната смърт го чакаше с ехидна и гадна усмивка.

В края на есента обаче строежът бе завършен. Тъй като до другата година не се предвиждаше нов, бригадирът разпусна работниците си. Бумбара отново остана без работа и пари. Беше му дошло до рев. Спомни си за двамата родители, навлече старата шуба и тръгна за гробищата. Изплака един ред сълзи, а после тръгна между гробовете и където видеше оставена храна за помен, протягаше ръка и без срам и притеснение я натъпкваше в джобовете си. После сядаше на някой гроб,

Цъфнало цвеке шарено

изваждаше каквото бе намерил и го изяждаше набързо с насълзени и зачервени очи.

Веднъж, в миг на отчаяние, той бе седнал в средата на буренясалия си двор. Почесваше се на мястото, което не го сърбеше и размишляваше за тъжната си участ. Внезапно, от улицата, някой го заговори:

„Пак ли няма пари, бе Бумбар? Май не е за сефте...“

„Няма бе, братче! Няма!“

„Я ела до дома, имам една стара пружина за легло. Цялата се е прокъснала. Ще ти я дам, за да я предадеш за старо желязо и да вземеш 17 лева.“

„То, цената на желязото падна и вероятно ще ми я оценят за 7-8 лева...“

„Седем, седем, ама кой ти ги дава? Ела с количката да я вземеш, а аз да си очистя мазето...“

Бумбара не изчака втора покана, взе количката и тръгна с познатия съсед. Натовариха пружината. Беше доста тежка. Запъти се към склада за старо желязо. Мина покрай дома, за да си вземе портативния транзистор. Каквото и да правеше, където и да тръгнеше, Бумбара без музика не можеше. Включи транзистора и от него се разнесе игривата песен на Васил Найденов – „Междучасие“

„... Фа-Ми-Фа.. Фа-Ми-Ре-Ла-Сол... Сол-Ла-Сол, Сол-Сол-Ла-Сол... Хей!... Сол-Сол-Ла ... До-Ре-Ми... Ла-Си-Ла... Хей!“

Нашият герой тутакси се развесели. Куцукайки той спираше, пускаше дръжката на количката, изпляскваше с ръце и извикваше заедно с певица... „Сол-Ла-Сол... Хей!“... На устните му цъфтеше безгрижна и ведра усмивка. Току-що беше забравил неволите. Песента галеше душата му нежно и гальовно. Слънцето грееше по-ярко, а животът му изглеждаше далеч не такъв, какъвто беше в действителност.

Няколко мърляви котки подплашено пребягаха далеч пред него. Все още наличните кучета в запустялата уличка лайнаха изненадани. Не спряха да лаят дотогава, докато Бумбара не отмина.

Да, все пак и по тая бедна квартална улица настъпи някакво оживление, което иначе напоследък все по-рядко се забелязваше.

Пеко, Цеко и Хари

Когато го изписаха от кардиологията Пеко беше в състояние на невероятен стрес. Бяха му казали, че ако не му прочистят с катетър съдовете на сърцето, ще умре от инфаркт. Съдовете били пред запушване и телта трябвало да ги обходи от край до край, за да изчисти плаките, натрупали се от честото ядене на свински пържоли. Тревожното в случая бе това, че новооткрития център по инвазивна кардиология нямаше опитни специалисти. Предният ден бе починал един пациент тъкмо от подобна манипулация. Бяха се смели вечерта с Пеко, бяха си разказвали вицове, а на сутринта го изнесоха за моргата. Било някакво непредвидимо усложнение. Те, грешките на лекарите никога не са признавани и хората, без силни връзки и роднини, си мряха като мухи, ако нямаше кой да ги уреди тук и там, при по-добри специалисти.

Като разбра за случая, Пеко скокна, хвърли пижамата, приготви си багажа и тръгна да си ходи. Спряха го на вратата. Дадох му да подпише някаква декларация за доброволно напускане, но това не му направи никакво впечатление. Беше си решил да се подготви за преглед при софийски специалист.

„Мамка им дееба с гадове! Нема да им се дам да ме уморят!“

„Ама ти още утре ще получиш инфаркта, а после и да се вайкаш няма файда...“ – каза му докторът, почесвайки си задника. Хемороидите го тормозеха силно и това беше единствения ефикасен жест, за да потисне нетърпимия сърбеж в този момент.

„Не и не! Търсете си други пациенти за експериментите!“

Всъщност номерът на лекарския екип от кардиологичното отделение беше ясен почти на всички. Те се стремяха да прекарат максимално количество пациенти през инвазивния сектор, с едната цел да си изпишат най-скъпите клинични пътеки за лечение. Това им носеше заплати доста над средното ниво на доход за страната. Имало, нямало нужда - всичко живо в кардиологията трябваше да се изследва с катетър. Ако ли пък пациентът откажеше, следваха заплахи, психологични обработки и други трудно доказуеми манипулации със съзнанието и подсъзнанието - мръсна и гадна тактика, но узаконена, премълчавана и най-важното, платена от държавата.

Пеко излезе от вратата на болницата, пое голяма порция пращен градски въздух и се запъти за дома. Пред входа на кооперацията едва не се сблъска с Цеко на Буба. Всички му казваха така, защото той не мърдаше и крачка без престарялата си кривокрака кучка Буба.

Цъфнало цвеке шарено

Очите на Пеко сълзяха от притеснение. Това не остана незабелязано от комшията му.

- Какво става, бе юнак? Какво си са разкиснал?

С няколко думи Пеко изповяда пред Цеко тревогите си, както казваме ние врачаните - „Съдрà си ризата“.

- Не бой се, бе! Ножо е дървен! И на мене ми казаха същото, ама я ги опсувах и си тръгнах. Ще идем до София при специалист и ще са оправим. Дай да видим тия дни как са влаковете за София и да си стягаме парцалите за път...

- Ти нема ли да изведеш Хари на разходка?

- Те сега ще го изведе. Иди седни на оная пейка, а я ще дойда след малко.

Постепенно Пеко се успокои. Той извади някакво счупено гребенче, заглади белия си оредял алаброс с малко вода, нахлупи новата бейзболна шапка с емблемата от световното по футбол в Бразилия и подсвирна. На свирнята му се отзова гръмък кучешки лай. Толкова силен, че на човек му се струваше сякаш е издаден от някакво огромно свирепо животно. Не-е-е, не сте познали! Беше дребен йоркширски териер, толкова мил и толкова красив, че човек би се учудил на силните му гласови възможности.

Той изскочи радостен от банята, притича със ситен кучешки тръс, изправи се на задните си крачка, а предните опря на коленете на Пеко. Беше изплезил език, трепкаше с цялото си телце и махаше радостно с опашка. Явно Пеко му беше любимият господар. Всъщност Хари, (такова бе името на териера), беше притежание и живата играчка на Пековата внучка. Но, както става на практика, пълното и качествено обслужване на животното бе поверено на дядото. Той го разхождаше, хранеше и се грижеше за доброто му кучешко настроение.

Днес Хари беше украсен с „моцка“. Така се казваше малкото кичурче косми вързани с червено ластиче между ушите, сякаш имаше трето ухо. Това му придаваше невероятно мил вид, но донякъде дискриминиращ пола му. Въпреки джобния формат, Хари си беше мъжкар и половина по физика и дух. Кучките го привличаха неудържимо, с вида и миризмата си, а видеше ли в махалата чуждо куче – нашественик, тутакси побесняваше от ярост и лаеше така, че хората се обръщаха от изненада.

Цеко беше седнал вече на пейката. Буба се бе покачила на съседната малката тераса, засадена с трендафили и мека тревица. Беше се изтегнала под един цъфнал розов храст и с усилено чесане се мъчеше да пропъди някаква досадна бълха.

Вниманието на Хари тутакси бе приковано към кучката. Той се отскубна от стопанина и стръвно се спусна към нея. Тя изръмжа предупредително, но това не направи никакво впечатление на мъжкарчето. То опря крачка на задните и части й се приготви за бурен полов акт.

Цъфнало цвеке шарено

- Ела тук бе, хулиган! – кресна му Пеко.

- Остави го бе, не виждаш ли, че Буба с едно мръдване на крак ще го издуха на асфалта. Нека се позабавляваме с интересната гледка.

- Какво да го оставя, бе Цеко. Минават разни познати, пък ме излага пред хората. Гледай онази жена, как са хили само... Я ела тук, бе приятел! - строго рече Пеко.

Хари се подчини. Приблужи неуверено, а стопанинът му го грабна и го пхна под мишница като дамска чанта. Териерът се сгуши в него и притихна. От време на време се обръщаше към кучката, изскимтяваше, но вече никой не се съобразяваше с желанието му.

- Я остави кучешките мераци, а ми разкажи как изкара в кардиологията.

- Тегло, бе братче, тегло... Пиеш една шепа хапчета и ти спукват дупето от инжекции. А оня шашавия доктор, дето си чеше дупето пред пациентите, току мине сутрин и те наплаши до смърт.

- Абе нас май ни е лекувал един и същи доктор! И моя си чешеше така дупето. Пациентите, като го гледаха се хилеха непрекъснато, но никой не смееше да се изпусне на глас. На третия ден ми каза, че ще ми вкарват някаква жица в сърцето, иначе ме чака инфаркт. Така ме наплаши този човек, че се принудих да кажа, че ми няма нищо, само за да ме изпишат, а всъщност сърцето ми биеше, та ще се пръсне. Излязох си болен, а след време постепенно се оправих. Но не от лекарствата, които ми изписа. От тях ми отичаха краката и така ми се виеше свят, че не можех да ида до магазина, за да си купя хляб. В един момент зарязах всички хапове и се оправих. Но... дяволът неден ми вкара в ума една муха, че ако не си оперирам сърцето, докато съм по-млад, после ме чакат нечовешки мъки. Та сега си мисля, къде и при кой софийски доктор да ида, за да реша проблема? Наплаши ме, бе човече, наплаши ме яко тоя пустиняк.

- Я виж там, виж! Пияниците са вече на линия.

Пред павилиона на циганката се бяха събрали неколцина безделници и безработни. Бяха закупили бира. Седяха на бордюра и надигаха дружно шишетата с евтина бира. Някои вече бяха изпили по една и бяха стигнали до оня момент на заядливост, когато падаше всякакъв контрол. Пиянските им гласове се извисяваха кресливо и гърмяха по цялата територия на Стария пазар.

Тъй като беше петъчен ден, срещу тях една селянка беше изкарала за продан кокошки и яйца. Кокошките, подплашени от виковете на пияниците, крякаха, блъскаха се в тесните кафези, но нямаше начин – никой не ги пускаше на свобода. Един гласовит петел се провикваше истерично, но не за кукуригане, а от отчаяние и ужас. После внезапно замлъкваше уплашено. С една дума, беше истински птичи „Шаш и паника“.

Цеко извади от джоба си малко пликче със смокини. Протегна го, за да почерпи комшията си.

Цъфнало цвеке шарено

- Хари яде ли смокини? – каза го просто на майтап.

- Всичко яде тоя пич, най-вече плодове - от огризки на ябълки до дини и пъпеша. Но когато му дам диня подпиква през пет минути. Отводнява го.

- Ами да пробваме тогава. – каза Цеко, извади една смокиня от плика и я поднесе на кучето.

То внимателно я помириса, после с ловка захапка я отне от ръката му. Задъвка сладко, преглътна и замаха с опашка. Очите му бляскаха игриво, а езичето току се плезеше и прибираще в малката уста. Явно смокинята му беше харесала.

Цеко му подаде втори плод. Кучето така бързо и ловко щракна със зъби, че едва не отхапа пръстите на благодетеля си.

- Бах мааму! – възкликна Цеко. Тоя е голям гладник, бе Пеко! Как му споделяте на ядене?

- А-а-а, всичко е с мярка. Ако му даваш, ще яде непрекъснато, а като му се напълни стомахчето повръща и после пак започва да яде. Храним го два пъти на ден, но с отбрани храни. Синът ми му купува разни гранули от Кауфланд, а внучката току не мине ден и му вари кренвирши. Хари си живее като цар. Ти не живееш така като него...

- Ясно! Буба обаче не е така. Сега, в жегите, няма никакъв апетит. Сигурно е от старостта. Хапва веднъж на ден, сутрин рано, и то специална храна. Правя й бульони от патешки фенери, понякога й топя пръжки, но вече не яде много.

- Абе, Цеко-о... роди ни се много бостан, та съм решил от утре да започна да го продавам край магистралата до железопътната линия. Там има вече един куп с циганска стока, но проклетите цигани искат по 60 стотинки за килограм диня. Няма никъде по-висока цена от тяхната. Лъжат, че са докарали дините от Добрич. Окрали са някой бостан на хората из врачанско, а сега грабят и врачани. Ще застана срещу тях и ще им подбия цената, да знаеш. Ще висят циганска цифка, докато им изкуфее стоката.

- О-о-о, няма да те пропусна. Ще мина да си купя. Много обичам дини, а трябва да ги ям и заради сърцето.

След два дни Цеко, връщайки се от Кауфланд, мина край търговците на дини. Пеко беше заел стратегическа позиция тъкмо срещу циганите. Дините му бяха по-дребнички, но свежи и на доста ниска цена. Продаваше снаха му. Той седеше на един стар дървен стол, нахлупил новата бейзболната шапка и държеше в скута си Хари. Беше му отрязал малко парче диня и териерът лапаше лакомо директно от ръката му.

- Май си намерил и продавач за бостана си. – приветства го Цеко.

- За всяко нещо си има чалъм. Аз съм го садил, копал, поливал, а други ще го продават. Достатъчно е, че им гледам Хари.

Цъфнало цвеке шарено

Снаха му се усмихна на тия думи, после пое динята, която Цеко си бе избрал, сложи я на кантара и скромно каза: „седемдесет и една стотинки“. Цеко плати, пъхна динята в чантата и се загледа в Хари.

- Ама тоя си нагъва яко дини. Ти беше прав, голям гладник е.

В тоя момент Буба се провря между дините, помириса една пукната и направи чупка към стола на Пеко. Реакцията на Хари не закъсня. Той се разлая силно, задрапа с лапки и се помъчи да се отскубне от скута на господаря си. Пусна една топла струйка я от възбуда, я от отводняващото действие на динята. Пеко усети мокротата, плесна го по вратлето и го захвърли на Буба. Буба го посрещна с приятелско благоговение. Беше истинско шоу за цялата навалица да наблюдава любовния акт между джобния йоркширски териер и едрата, престаряла, кривокрака кучка. Циганите от отсрещната страна на магистралата изпаднаха в луд възторг. Те засвириха с уста, задюдюкаха, а един от тях се провикна:

- Давай нашио, давай яко! Само ЦСКА!

Голмайсторът

Винаги съм уважавал хората, носещи моето име. В родния ми град те съвсем не са много, но когато ги видя по улицата, спирам се и почтително ги поздравявам, разбира се, ако ме познават и са ми приятели.

С футболиста от градския футболен отбор Ангел Йоцов пък сме особено близки, дори набори. В близкото минало (70-те години), той беше признат футболен голмайстор. По онова време често ходех на мачове в съботните дни. Бях дори фен на нашия клубен отбор, защото той играеше много добре. Треньорът беше сформирал чудесен спортен екип и рядко някой гостуващ отбор успяваше да вземе победа в тукашен футболен мач. Спомням си имената на трима-четирима футболисти, които с майсторството си лесно и бързо оформяха крайната победа. Публиката препълваше стадиона, викаше до прегракване и накрая ставаше на крака, за да изпрати със скандиране своите любимци. Градският ни отбор заемаше винаги едно от челните места в „А“ футболна група. Моят именняк Йоцко, пък беше виновник за 90% от вкараните голове. Играеше като център нападател с фланелка No 9 и с оригиналната си техника, бързите реакции, точния изстрел и предвидливост объркваше защитата на гостите. Той играеше в комбина с Жоро - „Златната глава“. Подаваше му прекрасни топки пред вратата на противника и онзи, без да се колебае, скачаше над всички и вкарваше головете с глава.

Йоцко имаше много фенове и приятели. Познавах го почти всички директори на заводи в нашия град, защото те пък бяха финансови спонсори на футболния ни отбор. Моят тогавашен директор не правеше изключение. Той много обичаше футболната игра и винаги намираше начин да задели безкористно някаква скромна сумичка за любимия си отбор и футболисти.

Спомням си, че когато ме прие на работа, продиктува на личния състав погрешно името ми. Вместо Алексиев, ме записаха Йоцов. Просто името ми бе свързал с фамилията на любимия си футболист, Йоцко. Това ми създаде неочаквано затруднение при пенсиониране, защото в УП формата бях записан с чужда фамилия. Но това е друга история.

С Йоцко живеехме в съседни кооперации. Често се виждахме и поздравявахме. След напускане на активната си спортна дейност, той бе станал треньор на детския ни футболен отбор. По никакъв начин не искаше да се откаже от футбола, защото тоя спорт бе живота и младостта му.

Цъфнало цвеке шарено

В началото на новото хилядолетие до мен дойде мълвата, че Йоцко е загубил дете. Тринайсетгодишната му дъщеря бе починала от тежка болест. Няколко седмици след това го видях облечен в черно, посърнал и отслабнал. Това дете му е било единствено и загубата го бе сломила физически и психически. Лошите събития обаче не идват сами. Месец – два по-късно жена му от притеснение претърпяла инсулт и останала на легло. Нямах си на представа какво преживява той човек. Престанах да го виждам вече. Докато един ден... Йоцко се появи на улицата с бастун, отслабнал, както се казва „кожа и кости“. Беше облечен с черен спортен анцуг. Носеше бяла бейзболна шапка с емблемата на градския футболен отбор. Влачеше единия си крак, а едната ръка беше свил в лакътя.

Впрочем, с него вече редовно се виждахме в диетичния стол. Беше започнал да ходи за диетична храна, с която хранеше себе си и болната си жена. Имаше много изтощен вид, просто едва се движеше. В стола сядаше край една маса да си почине и тогава някой от опашката се спускаше, взимаше му съдинките и храната, защото той нямаше сили да стои прав. Когато пък отиваше да си планува храна, говореше неясно и неразбрано. Касиерката ставаше, завеждаше го до дъската с менюто и той посочваше желаното ястие. Тежко ми бе да гледам, как се оправя той доскоро здрав и жизнен спортист. Имаше обаче много познати и приятели и всеки се стараеше да му помогне с каквото може. Това му даваше сили и увереност за живот, повдигаше самочувствието му.

Веднъж беше донесъл в стола голям зелен албум със снимки. Беше го отворил и показваше на група възрастни мъже фотографии от футболната си кариера. Имаше вид на много щастлив човек, усмихваше се, ахкаше, охкаше и хората го разбираха.

Трябва да отбележа, че въпреки тежките изпитания в живота, Йоцко някак бе преодолял кризата и често щастлива усмивка грееше на лицето му. Като го видех такъв, ми ставаше много мило.

Понеже бе несигурен в ходенето си, щом се срещнехме, му помагах да пресече оживената магистрала, зад която бяха жилищата ни. Хвацах го за ръка и го водех, докато преминехме до другия тротоар. Взимах храната му, разговарях го, а той се усмихваше и мънкаше все на тема футбол. Именно мънкаше, защото инсултът бе засегнал паметта и говора му. Едва му разбирах. Питаше ме за имена на футболисти, които не можеше да се спомни, а когато улучех, на лицето му греиваше ведро усмивка и повтаряше едно след друго, „Аха“ или „Да...да...да!“. После ми се извиняваше, че забравя и болестта му е отнела възможността да се изразява нормално.

Един ден станах свидетел на една случка, която показва голямото уважение на хората към Йоцко. Беше през есента в местния бръснарски салон. Няколко души чакахме реда си за подстригване, когато той отвори вратата и влезе. Бръснарят веднага го позна и с ентузиазизиран глас го подкани да седне на стола. Обърна се и с извинителен глас

Цъфнало цвеке шарено

попита: „Момчета, нали нямате нищо против да го обслужа без да чака ред?“

Разбира се ние нямахме нищо против. Когато свърши с подстригването, отказа да вземе парите, които Йоцко му подаваше. „Това е подарък от мен. Ти си го заслужил. Един е Йоцко и няма втори!“ Такова беше отношението към Йоцко в нашия град, защото всички помнеха спортното му майсторство, което бе прославило градския ни отбор не само в Родината ни, а и в чужбина.

Днес бях свидетел на особено вълнуващо събитие. Тъкмо пресичах улицата, за да ида до диетичния стол, когато чух зад себе си едно повикване: „Е-е-й... Е-е-й!“

Обърнах се. Беше Йоцко. Вече не носеше бастуна, а куцукаше и стискаше с едната си ръка гумена топчица. Някой му я беше дал, за да раздвижва мускулите на парализираната си ръка. В другата си ръка размахваше полиетиленовия плик със съдинките за храна.

„Е-е-й! Чакай!“ – мънкаше Йоцко. Беше ми забравил името.

„Здравей бе, адаш!“ – отвърнах развеселен. „Как е живота?“

„Ела, ела... да видиш нещо! Ела...!“

Поведе ме към тролейбусната спирка. Чудех се какво ли му бе хрумнало. Зад спирката имаше някакво ламаринено табло, облепено с некролози. Един стар, полускъсан футболен плакат едва се забелязваше под рекламата на театрален афиш. Йоцко спря пред плаката, повдигна единия му край и с показалец ми посочи фотография на млад футболист. Беше красиво момче с фланелката на ЦСКА. Загледах се във футболиста, а Йоцко замънка развълнувано:

„Аз съм го учил на футбол... Не помня името му... сещаш ли се? Той е син на вратаря на нашия отбор. Сега е треньор в ЦСКА, но още играе. Голяма работа е, а беше едно дребно момче... Аз го учих! Виж го! Сещаш ли се името му?“

Гледах момчето а очите ми се насълзиха. Не можех да си спомня нищо за него, защото отдавна бях престанал да се интересувам от футбол.

Йоцко се усмихваше, тупаше се в гъдите и мънкаше. „Не помня името му!“

След това съзря наблизо един възрастен пълничък мъж. Махна му с ръка, повика го ентусиазирано. Она приближи. Оказа се голям фен на българския футбол, но и нещо друго - фен с феноменална футболна памет. Явно Йоцко го познаваше добре, защото запита същото и него.

Човекът, без да се запъва, погледна плаката и каза: „Ами това е Вальо, сина на вратаря ни Вълв“. Сега е треньор на юношите на ЦСКА. Аз те помня Йоцко, още когато дойде за първи път в градския ни отбор. Тогава нашите играеха някакъв мач с италиански гостуващ отбор. Ти влезе и вкара първия си гол за отбора. Помня те!“

Цъфнало цвеке шарено

Йоцко изпадна в умиление, прегърна го, затупа го по гърба, разтърси ръката му, а на очите му блеснаха сълзи. „Да... да... да!“, можа само да каже със задавен глас.

Човекът явно бързаше, усмихна се мило, погали го по главата и си тръгна.

Йоцко хлипаше тихичко... После ми подаде съдинките и ме помоли да ги занеса в стола, където щеше да дойде след малко. Беше му трудно да ги носи. Извади от плика само една рецептурна книжка и се запъти към близката аптека.

„За месечните хапчета ли?“ – попитах го.

„Да... да... няма начин!“

Жената с гълъбите

"Райската птица каца само върху ръката, която не я хваща"

Джон Бери

„Който нахрани гладно животно, храни собствената си душа.“

Чарли Чаплин

Тя идваше всяка вечер, идваше по едно и също време. Не зная от колко време бе това, но я забелязах от месец насам. Беше добре облечена пълничка жена, на възраст над шейсетте. Ходеше трудно, помагаше си с масивен черен бастун. Влачеше ходила, но въпреки всичко стъпваше бодро и живо. Оня ден я видях да минава през подлеза. Бях ходил до поликлиниката и я настигнах. Едва вървеше. Хвана се за перилата и бавничко слезе.

Пред входа на нашата кооперация има пейка, покрита с олющена тъмнозелена боя. Жената сядаше на нея, отваряше дамската си чанта, изваждаше няколко филии бял, ронлив хляб и започваше да ги дроби пред себе си.

Чудех се, защо ли го прави? Чуденето ми не траеше дълго. Отнейде бързичко долитаха два гълъба. Започваха да кълват настървено трохите. Тогава тя спираше да рони хляба, а те, щом ги привършеха, подхвъркваха и кацваха на коленете ѝ. Тя разперваше длани и гълъбите продължаваха да кълват от ръката и. Не се бояха от нея, ни най-малко, сякаш бяха дресирани. Първо кълвеше единия, а после и другия. Не се бутаха, бяха като две братчета, изгладнели и доверчиви, възпитани на ред и дисциплина. От време на време някой от тях отстъпваше място си на другия. И двете птици бяха тъмносиви с беличко в краищата на крилата.

Бях свикнал да я наблюдавам. Тя идваше точна като по часовник. Надниквах през кухненския прозорец и я виждах, седнала на пейката с гълъбите накацали по коленете ѝ. Хранеше ги поне един час. Радваше им се, но не им говореше. От време на време обръщаше глава, за да види дали някой не я наблюдава. Понякога пейката биваше заета от тинейджъри. Щом ги видеше, тя пресичаше отсрещната алея и отиваше при детската площадка. Гълъбите я следваха и там, беше много интересна и чаровна гледка.

Чудех се на тази жена, миловидна, с късо подстригана коса. Дали не беше болна и гълъбите по някакъв начин я успокояваха? Или пък бе

Цъфнало цвеке шарено

изкарала инсулт? Вероятно използваше вечерите, както за разходка, така и да се порадва на своите любимци.

Не познавах такъв човек, на който дивите птици така да се доверяват. Виждал съм подобно нещо в цирка, където дресировката на гълъби си беше професионално занимание за дресьорите. Да, сега си спомних още един случай, за оная баба от първия етаж в кооперацията зад бившата закувалня „Космос“.

Веднъж минах случайно от там. Бабата бе отворила прозореца и цяло ято гълъби я бе накацало по ръцете и раменете. Мушеха се в нея, а тя ги хранеше от ръка. Стоях и я гледах поне десетина минути и се чудех...

Много обичам гълъби, дори сутрин отделям по някоя филия хляб, за тях и знам, че и най-малкия шум ги плаши. Точно моята любов към тия птици ме накара да забележа редовната гостенка.

В средата на този месец юли настанаха големи горещини. Дори вечер не захладнаше. Въпреки всичко, жената идваше редовно. Нахранваше своите любимци, после ставаше и със ситни крачки и топуркане на бастуна се отдалечаваше.

Горещините се смениха с градушки. Застудя рязко, дори имаше дни, когато не спираше да вали. Една вечер, изчаквайки дъжда да спре, грабнах бутилката от минерална вода и тръгнах да купя прясно мляко от близките говедари. Излязох от входната врата и почти се сблъсках с гостенката. Тя току-що бе седнала на пейката. Беше си подложила някакъв лист от велпапе, за да не я мокри влагата. В едната си ръка държеше трохи от хляб. Единият от гълъбите бе долетял и кацнал на коляното и. Кълвеше лакомо и издаваше гърлени звуци.

- Вашият любимец е вече тук? – казах любезно. – Как сте ги дресирали само! Кълват направо от ръката Ви?

Жената леко се стресна. Погледна ме и се усмихна мило. Имаше равни, хубави, бели зъби. Гласът ѝ беше мек, дълбок и спокоен. В очите ѝ се четеше невероятна топлота и доброта.

- Ами те ме познават... И двата ме познават, от доста време сме приятели. Долитат при мен като при майка и се хранят без да се боят. Ето тоя, виждате ли го, много ме обича и идва първи. С другия са като братя. Наговарят се и долитат. Вероятно ятото им е някъде наблизо. Има и други, които идват, но те не са така доверчиви. Където и да ида, ме следват. Ето там, на детската площадка, пак ме откриват. Научила съм ги да ги храня по едно и също време, вечер към пет часа... Като настъпи този час идват.

- Зная, че тези птици са много плашливи и не ходят при кой да е човек.

- Аз обичам животните, господине. Всякакви животни обичам и те ме обичат. Те, животните, познават кой ги обича и му се доверяват. Няма по-непосредствена и по-невинна любов от тая на животните.

Цъфнало цвеке шарено

Поглеждат те в очите и разбират какъв си. Те са живи същества и имат душа като нас, но са много по-добри. Вие ядете ли месо?

- Да, разбира се!

- Ето, виждате ли? Аз не ям месо, защото обичам животните и не приемам унищожението им с цел храна.

Странна логика, наистина. Странна от моя гледна точка.

- Извинете, бързам да си купя мляко. Закъснея ли, ще се разпродаде. Ако сте тук още петнадесетина минути, като се върна ще си продължим разговора.

- Да разбира се! Не бързам да си ходя. Те ще се накълват, ще починат малко и пак ще кълват. Гълъбът яде много, стига да има кой да му даде храна. Хвърчането си изисква доста енергия, а тя е в храната. Затова са и непрекъснато гладни.

Купих мляко, този път нямаше опашка и се прибрах. Жената беше още там.

- Нека се запознаем. – усмихна се тя. – Добринка се казвам, а Вие? – Казах си името.

Тук ме познават доста хора, имам няколко приятелки във вашата махала.

- Така ли?

- Ами да. Затова и идвам. Живея наблизко, зад подлеза във ведомствения блок на текстилния комбинат... Но Вие вероятно познавате мъжа ми.

Тези думи ме изненадаха.

- Пътували сте веднъж заедно за София с общия ви приятел Дончо. Говорил ми е за Вас. Подарили сте на сина ми книга, той е бил с него.

Сега си спомних за едно пътуване през миналата есен до София с Дончо и Николай. Шофираше Дончо. Запозна ме с Николай и сина му. Говорихме доста на много теми. По-късно се виждахме с Николай в диетичния стол, а понякога и из града. Ами да, разбира се! Това трябва да е съпругата на Николай.

- Нека позная! – казах. – За Николай ли става дума?

- Ами да, за същия. Той е съпругът ми. А Георги е синът ми. Преподавател е в Техническия институт. Подарили сте му книжка. Много е доволен. Говореха за Вас...

- Светът е малък, Добринке! Оказахме се познати. Вие вероятно сте пенсионерка?

- Да, така е. Но поработвам още по занаята.

- Работите? – изразих учудването си, поглеждайки към бастуна.

- Да, трудно се движа, от артрит е, но умът ми е все още ясен. По професия съм приложен дизайнер. Сигурно знаете какво е това? Изработвам сувенири, аранжирам витрини, правя и други неща. Ето, погледнете!

Цъфнало цвеке шарено

Жената бръкна в чантата, извади една красива сребриста чаша. Усмихна се и я завъртя в ръката си. На нея бяха налепени разноцветни фигурки от станиол, които изобразяваха слънце. Беше фина и очарователна изработка.

- Това е за подарък на племенницата. Тя много обича красиви предмети, художествено изработени. Не стоя без работа, въпреки, че съм пенсионерка. Влече си ме работата и се занимавам. Но от компютри нищичко не разбирам. Синът ми все ме кани: „Майко, нека те науча да работиш на компютър. Ще ти е много полезно и приятно, хайде!“

Как да ги уча тия пусти компютри като не мога нищо да запомня от това, което ми обяснява. А Вие, зная, че работите много добре с тях, нали така?

- Работя, почти целият ми трудов стаж е минал в работа с компютри, налагало ми се е да ги науча.

- Да-а-а, така е. Понякога работата си изисква съответните знания.

Гълъбите все още се разхождаха около нея. Бяха се нахранили и се мотаеха около краката ѝ.

Откъм улицата приближи някаква нейна приятелка. Тя водеше на каишка снежнобяла булонка. Зовеше я със звучното име „Мики“. Булонката игриво подскачаше на три крака. Вероятно това си беше спортния и навик. Двете жени се поздравиха весело. Жената седна до Добринка и двете завързаха оживен разговор. Разбрах, че моята персона става излишна. Взех си довиждане с любителката на гълъбите и се запътих към входа.

Преди да вляза, се обърнах. Гълъбите не бяха издържали на присъствието на рошавия пришествец. Той, разбира се, не бе обучен да лови и яде гълъби, а просто се опитваше да си поиграе с тях. Такава игра им изглеждаше твърде плашеща и поради това бързо отлетяха.

От другия тротоар се чу лай. Един шкембест господин на средна възраст разхождаше друго куче. Беше от породата „мопс“ – с къс светложълт косъм и бръчки като на престарял старец. Цялата му черна глава бе обвита с дебели гъсти бръчки. Едва ли имаше по-грозна кучешка порода от тази. Познавах това куче, знаех, че е мило и общително по характер. Бях го нарекъл с комичното име, „Красавеца“. Новият любимец, съглеждайки Мики, тутакси опъна каишката на господаря си. Искаше по-скоро да се види с приятеля си, да го помирише и да си поиграят.

Какво пък, всяко живо същество си търси компания, защото на никой не му е приятно да живее сам, нали?

Истински проблем

Беше неделен ден. Цяла нощ бе ваял дребен дъждец, а на сутринта измитите липи ухаеха омайно с цъфналия си цвят.

Старата ми леля се беше сетила, че свършила лекарствата за кръвно и се тухкаше и вайкаше. Ако не си изпиела важното хапче, щяла да получи удар, така я бе наплашил личния ѝ лекар. Беше склерозна, освен това бе изгубила представа за дните от седмицата. За нея неделята си бе обикновен делничен ден, а щом е така, значи всички магазини трябвало да са отворени.

Уверих я, че с аптеките положението е различно и, за да се купят важните ѝ илачи, трябва да се обиколи почти целия град. Истинско щастие бе, че имах интернет и че той си работеше, въпреки нощния дъжд. Влязох в Гугъл, за да потърся дежурните аптеки в родния ми град и с разочарование открих, че били само две. Случайно попаднах на форума на фармацевтите, където важните специалисти коментираха, че в областен град две дежурни аптеки са малко и че трябвало да има поне още една, но общината не отпускала пари, защото пари както винаги нямало и т.н.

Ясно, казах си, ще се ходи доста, за да се открият тези две светилища на Ескулап. За жалост, и двете бяха на някакви си четири километра от дома ми. Записах си адресите им, навлякох новото устойчиво на дъжд яке, взех счупения дамски чадър и тръгнах.

„Хей сега му е момента!“ – казах си, защото якето бях купил точно преди три дена от магазина за дрехи втора ръка. Беше яркочервено на цвят, на вид почти ново, и с плат, предполагащ водонепроницаемост, поне на външен вид.

„Ще го изпитам първо на лек дъждец, а ако се наложи, после и на летен порой...“

„Защо ли не мина най-напред покрай аптеката, от която си купувам месечните лекарства за моето кръвно? Може и да е дежурна, кой знае?“ – казах си и краката сами ме понесоха към малкото площадче, намиращо се съвсем близо до домашната ми обител.

Летният дъжд отново заръмя. Отворих счупения дамски чадър и дефектната му пръчка тутакси се заби във врата ми. Е, не е голям проблем, ще го преживея някак в близкия половин час. Ето я и аптеката! Вторачих се в надписа, указващ работното ѝ време и... ура! Оказа се, че била дежурна и то в неделния ден! Беше обаче твърде рано. Трябваше да мине поне половин час, докато отвори.

Цъфнало цвеке шарено

Разтакаването в дъжд не е приятна работа, опитайте и ще се уверите. Скрих се в нишата, където бе входа на аптеката и зачаках. Един натежал клон, отрупан с липов цвят, се беше свел точно над главата ми. От него капеха тежки дъждовни капки. Цветът ухаеше прекрасно и това ме подсети да започна изпитанието на якето. Протегнах се, сведох клона и започнах да бера силно миришещия цвят. Късах и го бутах в джобовете си. За нула време влагата проникна през плата на ръкава и студената мокрота се стече към мишницата ми.

„Да бе! Водоустойчиво! Вятър и мъгла! Германците няма да го изхвърлят току така, а предприемчивите нашенци да го приберат като „търговска стока“, която да пласират на българска земя.“

Спрях брането. Бях почти напълнил двата джоба на якето.

В съседство с „моята“ аптека се намираше още една. Тя беше лютата ѝ конкуренция, защото бе свалила цените и наела агент, който да рекламира стоката ѝ от тротоара. Абе тия аптекари, какво ли не измислят само, за да си продадат скъпата химия?!...

Погледнах малкото бяло листче лепнато на вратата с работното време и установих, че и тя била дежурна в неделния ден.

„Егати фалшивата Гугълска информация!“ – възкликнах възмутено. „Трябва да пиша на админите да си я коригират. Ето, виждате ли защо човек не бива да вярва на Гугъл? И той може да ви пробута фалшификат като едното нищо.“

Постепенно пред „моята“ аптека започна да се оформя навалица. Бяха предимно възрастни жени с вид на много болни. Една охкаше, друга тихо стенеше, трета се бе изкривила та едва стоеше на крака. Търсеше да седне някъде, обаче „Ню!“ Аптеката не бе предвидила външна пейка за чакащите, може би по финансови съображения.

Дъждецът отново бе спрял и аз, изнервен от коментарите за болести, се дръпнах настрана. Скоро към шумната бърлива навалица, се присъедини едно прегърбено бабе. Беше слабо като изсъхнала слива, окачило очила с огромен диоптър на носа, препасано с домашна престилка и с черна кърпа на глава. То говореше с гръмък глас така, че и глух можеше да го чуе. Оплакваше се от глухотата си, ниската си пенсия, гладните си овце и старческата мизерия.

Не дадох ухо на женската глъч, защото началото на работното време вече приближаваше.

- Абе, май трябваше вече да отворят! Къде са тия аптекари, бе? – възмути се една охкаща жена от навалицата.

- Вече десет минути минаха, а чорбаджиите никакви ги няма. Лесно им е на тях. Ще се наспят в неделя, ще си пийнат първо кафето и тогава ще дойдат. – злобно процеди друга.

- О-о-о! Я по това време вече съм извела овците на паша! – провикна се силно кльощавото бабе.

Пред съседната аптека спря някаква нова, лъскава, черна кола. От нея излезе пълен, охранен мъж. Придружаваше го изрусена, с вид на

Цъфнало цвеке шарено

филмова звезда, млада жена. Те отключиха вратата на съседната аптека и влязоха вътре.

„Тъкмо момент за мен!“ – казах си и се доближих до конкурентното заведение.

След минута и табелата на вратата бе обърната на „Отворено“. Влязох, бях първият и единствен купувач. Русата мадама ме изгледа преценяващо, взе рецептите ми и посочи с ръка:

- Там ще чакате!

Това „Там“ бяха три стола наредени край стената, с цел да не се натрупва навалица пред гишетата. То навалица в момента нямаше, но процедурата си беше явно задължителна.

След още минута, тя излезе с рецептите в ръка и каза:

- Това нямаме, и това нямаме и... Имаме само това!

- Дайте ми рецептите като ги нямате! – протегнах ръка и си взех надрасканите листчета.

В „моята“ аптека имаше всички лекарства. Щях да ида до нея. Тя вече беше отворила, но аз от първи, трябваше да застана последен на опашката.

Пред мен се оказа кльощавото бабе. То бе извадило две банкноти от пет и два лева, размахваше ги пред лицето на аптекарката и се мъчеше да обясни за какво е дошло. Всички чакащи от съседните опашки се бяха обърнали към него и следяха с интерес тирадата му. Бабешките обяснения обаче бяха извънредно странни и непонятни за аптекарката.

- Мамо, нашата котка роди шест котенца. Нема с какво да ги храни, нѐма млѐко, нѐма нищо. Три зѐа та умрѐа ђтглади. Комшийката ми рече, че тебе да купа едно такова дѐка са завира у устата им. Я ша им дам ђвче млѐко, ама нѐмам онѐа щуротия. Она ми казѐ как са вика, ама я не моем да го запомним. Те такова е манѐнко!

Аптекарката я гледаше сериозно, опитваше се да помогне на жената, но не знаеше как.

От съседната опашка се обади една жена:

- Дай и капкомер, ма!

Друга пък изказа свое мнение:

- По добре е с биберон, ама от ония дѐка са манинки, защото и устата на мачетата са манинки.

Накрая аптекарката се досети за нещо, извади една малка спринцовка, показа я на бабето, а то възкликна:

- А! Те за това ми казѐ съседката! Как му са вика?

- Спринцовка!

- Давай, мамо, че ша ми умрат и останалите две котета! Колко струва това, джанъм? – извика бабето и навря двете банкноти в ръцете на аптекарката.

Последната се усмихна, сложи спринцовката в един плик и я даде на старицата.

Цъфнало цвеке шарено

- Нищо не струва! Хайде вземай и ходи да ги храниш, че я виж колко хора чакат след тебе.

Навалицата след мен беше набъбнала. Бабето грабна плика и се протегна да целува ръката на аптекарката. То разбра, че няма да му вземат пари и просълзено от благодарност се чудеше какво да прави.

- Хайде, върви! Върви! – повтори оная.

Хората следяха поведението на старицата, смееха се и коментираха, а аз...

Моя милост беше забравил за какво е дошъл, гледаше след отдалечаващата се прегърбена жена и се чудеше на тая баба. Тя бе дошла в аптеката, за да търси помощ не за нея самата, а за любимите си котета, макар че като я гледах, имаше крещяща нужда от внимание и помощ.

- Вие какво ще желаете? – стресна ме гласът на аптекарката.

Подадох надрасканите листа с рецептите. Лекарят с грозния си почерк ги бе изписал така, че нищо не се разбираше. Накрая бе надраскал с подписа си почти целия лист. Така явно искаше да демонстрира великата си интелигентност.

Старият комин

Ако искате да ви върви през деня, послушайте съвета ми: Рано, още преди да е изгряло слънцето, излезте на разходка, поне за половин час. Ще се уверите, че съм прав. Ще се насладите на утринната свежест, тишина и спокойствие, ще си спомните моменти от живота и ще се заредите с енергия, която няма да получите никъде и от никой човек, който считате за приятел или съмишленик.

И октомврийските утрини имат своя чар, колкото и да са влажни, мъгливи и неприветливи. Ръмежът на ситния дъждец ще ви разхлади, ободри, а измитият от праха въздух ще изпълни дробовете ви и ще се почувствате като новородено, което за първи път вдишва живот от новия и непознат все още за него свят.

Магистралата ръмжеше пред очите ми с неспирния си автомобилен поток. Добре, че ги има тия подлези, та да не се налага да я пресичам на пешеходна пътека. Ама и те, в ранната утрин, са тъмни като ковчег. Няма лампи, няма осветление. Ако тръгне насреща ти някой човек, ще се блъснете и дори няма да разберете какъв е, ранобуден работник, бързащ за смяната си, или случаен клошар, готов да те обере, ако не срещне съпротива.

Вече не си спомням, как се наричаше тази улица, водеща към така усилено работещите в миналото промишлени предприятия. Вероятно „Вапцаров“ или „Смирненски“, но сега са я нарекли „Текстилец“, по названието на все още кретация голям текстилен комбинат. Едва осветена, тя тънеше във влажен мрак, но все пак живееше своя нов живот с новите си обекти, родили се в хаоса и неразборията на шумно рекламираната демокрация. Някакъв младеж, в синьо работно облекло, стоеше край кафе-автомата и чакаше да се напълни чашката с живителната и ароматна течност. До него светеше витринката на частната закувалничка „Тя енд Той“. В дъното ѝ, седнала край малката масичка, дремеше продавачката. Беше дошла твърде рано, заредила витринката със закуски, чакаше първите си посетители. Надникнах, за да видя какво се предлага... Боже! Всичко бе приготвено с доброкачествен салам и стара кайма. Дори апетитен вид нямаха тези прескъпи закуски от печено тесто.

Отсреща белееше старата масивна сграда на поликлиниката. Фоайето бе осветено. Охранителят се разхождаше сковано, светваше и изгасваше лампите по коридорите, проверяваше дали са за сменяне. Някаква ранобудна лекарка беше дошла, явно да си прегледа на спокойствие документацията. Май ми бе позната..., да. Преди години, ми

Цъфнало цвеке шарено

беше лична лекарка, дотогава докато не я смених. А я смених, защото не желаше да посети болния ми баща. Принудих се да повикам приятеля - фелдшер, за да ми каже диагнозата на заболяването му. Спомени, спомени...

Нямаше за къде да бързам, нали съм на разходка. Червената бетонна ограда вляво едва се виждаше от прорасналите бодливи акации. Листата на старите кестенови дървета вече жълтееха. Капеха едно след друго, натежали от влага. Тук-там презрели кестени тупваха на асфалта, пукваха се и се търкаляха в различни посоки. Новичката модерна постройка на куриерската служба „Еконт“ приятно белееше. Осветена бе отвсякъде. Бели, товарни мерцедеси бяха спрели близо до склада. Той бе отворен и залят в светлина. За мое учудване, в ранния час складът бе пълен с хора, все млади момчета, облечени във фирмени облекла. Смееха се и разговаряха. Наобиколили бяха нисък, по-възрастен човек, явно техен началник. След минути ще натоварят колетните пратки и колите ще тръгнат по планираните си маршрути.

Отпред, от влажната тъмнина, внезапно изникна висок слаб мъж. Ни в клин ни в ръкав ми каза „Добро утро!“ ...

„Добро да е!“ – отговорих. Все още има вежливи хора, брей! Поздравяват те, дори да си непознат и никакъв за него, просто така, от добро настроение или от радост, че му е свършила работната смяна.

Печелившото предприятие „Центромет“, разбира се, работеше на три смени. Фирменото знаме се вееше на портала, фирмени автомобили, камери за наблюдение и въоръжена охрана – все атрибути на просперираща българска или вече не българска фирма, кой знае?

Пътят ми продължаваше на изток, към петролните складове. И те са осветени от ярка светлина. Че как иначе, нали вече са чуждестранна собственост? От високите пилони се лееше бялата светлина на живачните лампи. Две-три кучета обикаляха пред товарния портал. Явно са местна придобивка на чуждата фирма. Те се вживяваха в ролята на пазачи, залайваха, заръмжаваха, но като ги доближих, страхливо подвиха опашка и се отдалечиха. „Шубето е голям страх.“ Особено ако се приближи опасното същество „човек“.

Вляво съзрях „Орловец“, предприятието с многото сменени имена. Тук, преди много години, започна трудовата ми дейност. Бях електро-специалист, но ни в клин ни в ръкав ме назначиха в конструктивния отдел за строителни конструкции. Дори си спомням първата ми „отговорна“ трудова задача. Възложиха ми да проектирам метален стълб за осветление в двора на строителните халета. Като всеки млад специалист бях особено притеснен. Хукнах да гледам и скицирам подобните стълбове, осветяващи близката жп гара. Гледах, скицирах, изчислявах по формули от учебници и накрая излезе... един твърде тромав и неугледен стълб. Бях го изчислил обаче да устои на ураганните ветрове на тропическа буря. Точно това казах за мое извинение. Ехидната усмивка на тогавашния ми началник обаче не убягна от

Цъфнало цвеке шарено

погледа ми. „Тези стълбове се изчисляват при много леки физически усилия, бе момче. Това не са ти стълбовете от електропроводи, които носят тонове тежки проводници...“

Червах се и мигах на парцали.

„Край!“ – казах си. – „Не ставам за инженер! По-добре да ида в производството и да монтирам електрически табла, отколкото да ставам за смях на тези механици.“

Наистина, началникът много се учуди, когато си подадох молбата за преместване. Учуди се и на това, че от висококвалифициран инженер желях да ставам работник. Аз обаче си държах на думата и посетнешните ми трудови дейности показаха, че не съм сгрешил. Като работник усвоих такива умения, каквито никой не можеше да ми отнеме и оспори.

По онова време се строеше Първа атомна и „моята“ продукция директно заминаваше за халетата на централата. Имаше за какво да се гордея. А и колективът беше прекрасен. Десетина човека работехме като един и се надпреварвахме да даваме хубава и качествена продукция. Не се забравяха и паметните сбирки за дегустация на вина, след есенното събиране на гроздето, но това вече е друга тема. Десетки години след това срещях тези ведри и весели хора, спирахме се говорехме за миналото и си спомняхме хубавите моменти. За съжаление, повечето от тях вече не са между живите, но спомените... спомените, те останаха.

Имах желание да се отбия до съседната закувалня. Вътре една пълна жена печеше нещо на скара. Не знаех дали е приготвила шкембе чорбата, любимата ми студентска закуска. Твърде рано беше, едва ли бе успяла. Тук, навремето, работническият автобус правеше обратния завой.

Трябваше да се връщам. Кратката ми разходка стигаше дотук. Следвах складовете на държавния резерв, строителната борса и запустения и обрасъл двор на бившата текстилна фабрика за копринени платове „Лютибродски“.

Улица „Текстилец“ постепенно се оживи. Групи от работници разговаряха оживено и бързаха към все още работещите заводи за резервни части и мебели. Те се закашляха глухо, след това някой от тях се размиваше на глас, казваше нещо и другите със смях го допълваха. Новият им работен ден започваше. Те вероятно бяха радостни, че все още имаха работа, а с нея и възможност за живот и семейство. Не всекиму в днешно време се падаше той късмет.

На изток небето просветля. Там, в далечината, светеше с червените си светлини коминът на топлоелектроцентралата. Другият обаче, старият комин, все още потънал в полумрак, стърчеше самотно. Беше строен отдавна, още в началото на миналия век от червени тухли. Топлината и годините го бяха наклонили и изкривили в горния край.

Стана ми жал за този комин. Единствено той беше останал от бившата печеливша фабрика „Лютибродски“. Стоеше самотен,

Цъфнало цвеке шарено

неосветен, забравен от всички, сред площадка от развалини. Халетата бяха срутени. Парчета от бетонни стени и тухли се въргаляха обрасли в бурени и диви акации. В единия край на разрушената площадка се виждаха купища метални отпадъци.

Някаква фирма бе закупила мястото и си бе направила склад за старо желязо. От време на време цигански каруци трополяха по разбития път и стоваряха мизерния си товар. Срещу него „щастливците“ получаваха жълти стотинки.

Но тоя комин! Как бе оцелял досега? Нима на никой не бе хрумнало да го разруши? Беше истински паметник на близкото минало. Ето го, вече се открил добре на фона на мъгливия балкан. Помня го през далечното си детство. Помня дима от него. Беше ефирен бял дим. И птици летяха около него. Цветя цъфтяха в двора пред него, засадени в китни алеи. И хора, много хора имаше тук, но в онова време... което надали някога ще се върне.

Хороскоп

Бързах по улица „Кръстенякова“, когато в далечината ми се мярна позната фигура. Едва ли се бях припознал. Слабият човек с поизносен костюм, обут със стари летни обувки и тъмнозелен, закърпен на коленете панталон не можеше да бъде друг, освен старият ми приятел г-н Мирон Стойков. Само той можеше да върви така устремено сякаш го гони дявола, а плешивата му глава да лъщи на слънцето като намазано с олио великденско яйце. Пътят ми продължаваше към площад „Софроний Врачански“. Спрях да видя накъде се е запътил и без изненада открих, че се вмъкна в „тото пункта“.

Напоследък бях много удивен от неговата страст към „националната“ лотария. Пенсията му беше съвсем малка, а той я хвърляше почти цялата за закупуване на лотарийни билети. После идваше у дома и ме молеше да ги регистрирам в сайта на лотарията. Знаех, че много хора, потънали в дългове, се бяха увлекли в този узаконен хазарт, с последната надежда, че ще спечелят големия джакпот, който ще ги направи милионери. Както във всеки хазарт, печелеше собственикът, а вманиачените и отчаяни играчи губеха и последните си левчета, които им бяха нужни за хляб и всекидневни нужди.

Г-н Стойков също имаше дългове към банките. Беше теглил големи заеми, за да погаси старите. Имаше и легален бизнес, както и магазин за продажба на технически стоки, но от една година никой не влизаше в този магазин и теглените от банките пари свършиха. Наложих се да продаде гарсонирата, за да погаси част от дълговете, но банките заплашваха да му вземат, както вилния имот, така и единственото жилище в което живееше. Вероятно тези неприятности го подтикнаха да прибегне към отчаяния ход, да купува и регистрира билети от лотарията на най-богатия българин.

Съпругата на г-н Стойков беше една много добра, весела и подредена жена, обаче когато станеше въпрос за пари за лотариен билет, намръщваше се, крясваше и той примирен отстъпваше и тръгваше да търси пари от заем при приятели и познати.

Искаше ми и на мен. Молбата му беше стандартна – строго фиксирана сума от 50 лв. Знаейки за навика му, отклонявах внимателно иска и го укорявах за новата му страст. Той обаче не се обиждаше, а бръкваше някъде из джобовете, вадеше фишовете и започваше да ми доказва, че сумите от купените билети се компенсирани с тези от получените печалби. Разбира се това не беше вярно, но аз избягвах да

Цъфнало цвеке шарено

споря, защото виждах, че в душата и погледа му се бореха две стихии – надеждата и отчаянието, а никак не ми се искаше да зърна втората.

Веднъж, прибирайки се у дома, се наложи да мина покрай магазина му. Отдалече видях, че е излязъл. Имаше някакъв събеседник до него, с който разговаряше и спореше. Бях на голямо разстояние и не можех да разбера за какво говорят. Някаква рижа котка се мотаеше в краката му, умилкваше се и се галеше. Той я отблъскваше внимателно и наново убеждаваше нещо човека, с когото говореше.

Наближих и се спрях до тях. Събеседникът му използва момента на моето присъствие, взе си довиждане с Мирон и бързо се отдалечи. Една ведро, широка усмивка цъфна на лицето на моя приятел щом ме съзря. Стисна ми ръката и ме потупа по рамото. Имах чувството, че този човек никога не е в лошо настроение. Беше винаги ведър, усмихнат и доброжелателен. Казахме си няколко банални думи, а после той бръкна в джоба на панталона, извади голям наръч от фишове на лотарийни билети и се помоли:

- Ще ми ги регистрираш ли в сайта?

- За това нямаш проблеми. Дори вече си натрупал голям брой ВИП точки, за да участваш в големия джакпот. Печалбите са автомобил и две екскурзии до Дубай и до Лондон за двама души.

- Предпочитам автомобила. Никога в живота си не съм се возил в луксозна кола, време ми е да опитам.

- Е, както кажеш, от мен имаш регистрациите. Но... пак ще ти напомня, че много хора са пропаднали с този хазарт. Това е като наркоманията, хванеш ли се с него веднъж, не след дълго време се разоряваш и пропадаш.

- Не съм пристрастен към тази лотария. Бързаш ли? Искам да ти разкажа защо го правя. Ще купувам билети само до Нова година, а после ще спра.

- Само до Нова година? – вдигнах недоверчиво вежди, а г-н Стойков започна да ми разказва с един благ и мечтателен глас.

- Бях още войник във Варна. Служех като кадет в морския флот. Току-що бях навършил 17 години, когато се запознах с една балерина от тамошната опера. Тя бе по-възрастна от мен, но това нямаше значение. Бях хубаво, младо и напето момче, а тя - голяма красавица. Запознанството ни стана съвсем случайно. Седяхме на една маса в кафе-сладкарница, когато тя първа ме заговори.

„Виждам, че имаш нежна и хубава ръка. Може ли да погледна дланта ти?“

- Без да успея да реагирам, балерината взе ръката ми, вгледа се в дланта, после надзърна в очите ми, усмихна и каза:

„Ще имаш дълъг и щастлив живот. Прабаба ти по майчина линия е била столетница. Ти си добър човек. Ще се ожениш за много добра жена. Ще ти провърви в професията и в живота. Искаш ли да ти направя

Цъфнало цвеке шарено

хороскоп за целия живот. Няма да е трудно, но ще трябва да ми кажеш някои подробности за родовете на двамата ти родители, както и деня, датата и часа на раждане."

- Съгласих се. Майка ми бе казала кога съм се родил. Станало е няколко часа преди Нова година. Много мислели, как да ме запишат за училище и решили да е към предходната година.

„Защо се занимаваш с хиромантия и хороскопи? – попитах я. - Нали по професия си балерина?"

„От малка се увличам по тия неща. Добих и опит. Хората ми казват, че познавам бъдещето им. Правя го просто от интерес и удоволствие."

- Та, със Светлана - балерината, се разбрахме да се видим и да ѝ разкажа каквото иска, за да ми направи хороскоп. Тогава, разбира се, не вярвах в тези неща, не само защото времената бяха атеистични, но просто не вярвах.

Уредихме си среща през една неделя в морското казино. Ти го знаеш, намира се в морската градина на Варна. Беше донесла малка, специално разграфена линейка, една книжка с формули и лупа.

Пое ръката ми, загледа се в гънките на дланта с лупата. Мереше с линейката и пишеше нещо в една тетрадка. После ме заразпитва за родителите, за родовете и за рождения ми ден и час. Казах ѝ всичко, което поиска да знае. След това ми обясни, че ѝ е необходимо време, за да направи изчисленията си. На следващата среща ми донесе обемист наръч от листа написани на пишеща машина.

„Това ти е хороскопа. Пази го, защото е важен за теб, а вероятно повече няма да можем да се видим."

- Взех аз пакета от листа. Прибрах се в казармата. Зачетох се в него. Стори ми се много интересен. Вътре бяха описани всички събития, които щяха да ми се случат в годините напред. Четях и препрочитах, като се постарях да запомня главните събития и годините, когато щяха да се случат. После, не зная какво стана с него. Хороскопът се изгуби някъде. В шкафчето ми ли остана, или го бях забравил в бързането при уволнението? И досега ме е яд за това.

Рижата котка се замота отново в краката на приятеля ми, замърка, замаяка, сякаш искаше да го предположи да я нахрани. Късметът обаче не ѝ провървя.

- Пис, ма! – опита се да я прогони той. Не успя. Тя се отдалечи на един разкрач разстояние, загледа го, замаяка умолително и изчака явно да заговорим отново. Тогава щеше да се промъкне пак.

- Тя ти е предсказала бъдещето, така ли?

- Да бе, но аз тогава не повярвах. По-късно, когато се случеше нещо важно в живота ми, съпоставях годините и видях, че е познала. Беше познала за това, че ще се преобърна с „Вартбурга“ пред бензиностанцията на Дурката. Улучи и за женитбата ми, а после и за

Цъфнало цвеке шарено

катастрофата с колата на магистралата за Мездра. Позна, че ще остана жив. Позна и за гибелта на сина ми...

Но най-важното, което предстоеше да ми се случи през тая година, все още не се е случило.

- Кое е това важно нещо?

- За тая година ми бе предрекла, че ще имам значителни финансови постъпления. Ясно ли ти сега? Разбираш ли защо купувам билети от измамната лотария? Ами ако ми се падне големия джакпот?... Това са милиони левове! Като мине Новата година ще спра да пускам фишове.

- Ти наистина си луд човек!

- Луд, луд, ама досега е познавала... във всичко е познавала...

- И какво стана с тая балерина?

- Почина от рак, много млада си отиде от тоя свят. Въпреки всичко, поддържахме още известно време контакти. Пишихме си писма, докато през една есен замлъкна и повече не се обади. За смъртта и разбрах съвсем случайно, чрез трети човек. Жалко за жената... беше много красива... наистина много красива...

Г-н Стойков замлъкна някак натъжен. Вероятно е имало нещо между тях, което не искаше да сподели с мен, не зная.

Трябваше вече да си тръгвам. Взех наръча от фишове, които искаше да регистрирам в сайта. Той извади мобилния си телефон, набра един номер и като се свърза, заговори:

- Методи-и-и, имам една гореща молба към теб. Би ли ми услужил с една малка сумичка от 50 лева до пенсия? Тя, пенсията, ще я взема следващата седмица, ама сега ми трябват пари, за да си купя хляб и продукти за готвене. Само за една седмица и веднага ще ти се издължа, познаваш ме. И ти ли нямаш? Е, жалко, ще трябва да помоля друг приятел...

Котката отново се бе замотала в крачолите на панталона му, мяукаше жалостиво и от време на време го поглеждаше в лицето. Той се наведе, прегърна я, вдигна и започна да я гали нежно.

- Мацо, ма! И ти ли си гладна като мене? Обещавам, че като взема пенсията, ще ти купя и сваря един цял кренвирш. Научих те аз на хранилка, научи-и-и-х, а сега няма отърваване от теб...

После ми стисна ръката и се разделихме като стари и добри приятели.

Честита Коледа!

До Коледа оставаше точно една седмица. Повечето от нас - беднотията, най-сетне се решиха да бръкнат по-дълбоко в джобовете си, да прежалят левчетата, които цяла година са събирали пестеливо и са ги наричали за какво ли не. Когато станеше въпрос за Коледа обаче, пръстите на ръцете неволно се отпускаха, погледът скачаше игриво, към витрини, щандове или към традиционно намръщените лица на съпругите. Трудно се отгатват обаче желанията на жените. Трябваше да се слуша интонацията на гласа им, да се наблюдава изражението на лицето, да се следят изблиците на гняв или радост и така да се предвиди желанието им за коледен подарък.

Гелето, пълничкият мъж с русата къдрава коса, вече прехвърлил младежка възраст, не се вълнуваше от подобен проблем. Беше отпаднал от играта, която женеше и омъжваше хората и сега самотен, депресиран и отчаян мъдруваше какво ще яде след един час, дори след една минута, защото гладът озъбено свирепстваше в празния му стомах. Пиеше му се кафе, така силно му се пиеше, както се пие ракия на традиционно пропадналия алкохолик. Кафе обаче нямаше. Беше свършило преди една седмица. Оставаше му надеждата, че оня приятел зад жп. линията ще се разпусне и ще го почерпи с превъзходната си италианска „лаваца“, подарена му пък от оня, дето посети миналия месец Флоренция..

Да-а-а, това беше чудесна идея! Облече скъсания си мръсен пуловер, нахлупи вкоравената от кир плетена шапка, обу „трофейните“ обувки с метални бомбета и излезе навън.

Земята беше побеляла от току-що навалелия сняг. Трябваше да стъпва внимателно, защото често попадеше на замръзнали локви. Старият му опит от „падане на лед без кънки“ бе още пресен. Стигна до кооперацията, позвъни на вратата и приятелят му цъфна зад нея с лукавата си усмивка.

- Най-после! Я да видя! – оня погледна часовника си. - Забави се с десет минути... Да-а-а, научих те аз на „лаваца“ и сега няма отървяване от теб. Влизай! Събувай се и влизай! Пак си минал направо през релсите, я каква кал си понесъл по подметките. Ако ритнеш с тия бомбета някой, ще му счупиш подбедрениците, бе Геле. Преди години и аз имах подобни обувки с метални бомбета. Дадох ми ги като служебни, но са правени като за леяри. С голям зор ги скъсах.

Цъфнало цвеке шарено

- Каквото и да си казваш, нямам други зимни обувки. Тези са били служебни на вуйчо ми, оня дето умря. Наследих и шубата му, я виж! Какво ще кажеш?

- Шуба като шуба, само дето е по-мръсна от клошарските.

Гелето събу с пухтене обувките, трудно му бе навеждането, и седна зад покритата с мушама кухненска маса. Чашката му бе напълнена с кафе, купата със захар бе отворена. Оставаше само да си сипе от сладката субстанция. Той загреба една лъжица, после още една, още една и така, докато въпросния инструмент за сервиране остана да стои прав в чашата.

- Ей, какво правиш, бе!? Ти кафе ли ще пиеш или шербет?

Гелето примига виновно, после въздъхна и умърлушено сподели:

- Да знаеш само как съм прегладнял... Свърших всякакви пари и минах на гладна диета. Похарчих и тия дето взех от вторичните за креватната пружина, която ми даде. Сега развивам трансформатори на телевизори, но медта в тях е твърде малко и се продава за жълти стотинки. Нямам сили да се влача от глад.

- Не ти ли е минало на ум, че по контейнерите има и велпапе. Разходи се с количката към Стария пазар, събирай кашони, режи и пакетирай. А ако идеш към ОКС ще препълниш количката. После знаеш какво да правиш с тях.

- Мокро велпапе не прибират, защото е тежко.

- Е, тук вече не мога да ти помогна.

- Кажы какво да правя, бе брат'чед. Няма работа, няма пари, няма живот. От трудовата борса ме отписаха, а социалните без регистрация на борса не отпускат помощ. В безплатната трапезария също ме отрязаха. Трябвало е да получавам социална помощ, за да мога да се храня в нея. Това е някакъв абсурд! Заформил се е някакъв гаден, затворен, омагьосан кръг, измислен, за да мори нас, клетите безработни и безпарични. Сега гоня Пешо – престарелия плъх из стаята и си кълна съдбата. И на него му е студено, все гледа да се мушне на топло под печката. Знаеш ли го Георги, сакатия син на Данка циганката? Нали от БКС-то рязаха липите по нашата улица? Издебна ме, събра клоните и си ги накльоца с манарчето. Натрупа цял куп подпалки за печката. Моя милост стои на студ и се мъчи да запали съчките, дето са от миналата есен. Не щат да горят пустините, защото забравих да ги прибера в мазето на сухо. Бях си отсякъл големия гнил клон на ореха в пустия двор срещу мен. Прибрал и него, а аз го бях оставил на слънце да съхне. Крадливо племе са тия цигани, брей! А са ми и съседи на всичко това.

- Как ще горят като не си ги изсушил? Наваляло ги е сняг и няма да горят. И ония съчки на Георги няма да горят. Това са сурови клони. Трябва първо да изсъхнат, за да горят добре.

Имам тук в хладилника едно пържено кюфте, останало е от Никулден. Зная, че кюфтета не ядеш, защото много вдигали холестерола... но ще ти го подаря.

Цъфнало цвеке шарено

Домакинът го погледна лукаво, видя учудената му физиономия и сложи кюфтето с филия хляб на порцеланова чинийка пред него. Гелето грабна бързо сандвича и го излапа на две хапки без да се церемони. После се оригна и погледът му неволно се вторачи в стария хладилник. За съжаление повече кюфтета в него обаче нямаше.

- Я се пригответи да идем до социалните и до други институции да видим, дали ще може да те уредим някак за безплатен обяд.

- Аз нали ходих? Отвсякъде ме отрязаха. Според тях не влизам в графата на крайно нуждаещите се.

- Как да не влизаш, бе?! Ти си свикнал само на моята врата да звъниш, а там където трябва не го правиш, или го правиш неубедително. Хайде холан, Мека Марио! Ще умреш от глад точно за Коледа, бе! Обувай миризливите си обуца и тръгвай с мен!

Приятелят му написа жалба на компютъра, разпечата я в няколко екземпляра, даде му я да се подпише, и тръгнаха. Минаха по всичките инстанции, където можеше да получи помощ - трудовата борса, социалното подпомагане, кметството и накрая опряха до домакинката в стола на кметството. Оказа се, че тя му бе стара позната. Изслуша го внимателно и обеща, поне до Коледа, да осигури храна за Гелето.

Навсякъде другаде опряха на камък. Причините за отказа им бяха най-различни и в повечето случаи - бюрократични. Но приятелят му бе упорит до безкрайност. Най-напред опитваше с благост, после с твърдост и накрая със заплаха, в която вкарваше аргументи, за които Гелето не беше и чувал.

- Така трябва да се действа! Ако им се вържеш, ще те разиграват, както им скимне. Тия административни, партийни въшки дето се хранутутят на гърба на данъкоплатеца, не се вълнуват от нищо друго освен от собственото си благополучие. Не работят, седят си на топлите местенца, пият кафе и те гледат сякаш си им изял хляба. Не виждаш ли, че не ми дават и възможност да се видя с кмета, нито със заместничката му по социалните въпроси. Нямало свободни часове, приближавала Коледа и всички били заети с мероприятия. А какви са им мероприятията? Да си раздават годишните премии, да откриват някой завършен обект, да си правят коледните банкети... Това са им мероприятията! Мамицата им гадна и продажна! За безплатния ти обяд нямамо свободно място. Условиата за включването ти в списъка били неизпълними. Европейска програма!... Кой ли хранят с тези европейски пари, свои хора или цели цигански фамилии?... Пропаднала държава сме, Геле... Единственото ни право е да легнем и да умрем...

Гелето го слушаше мълчаливо. Бе смутен от изблика на гняв. Той не бе разсъждавал така по тези въпроси, беше с благ нрав и не обичаше да се заяжда с хората.

- Сега разбирам, защо „Меките Марии“ като теб не успяват. Просто нямат шанс с тези плужеци. Аз, дето се смятам за инат, не успявам, та ти ли?

Цъфнало цвеке шарено

- Оня ден ходих при една врачка. Като видя на какво дередже съм, ми гледà без пари. Каза ми, че след Нова година ще имам късмет да си намеря работа и животът ми ще се обърне към хубаво. И друг път съм бил при нея. Да знаеш, че познава.

- Дано стане, но аз не вярвам на врачки. И тях ги е пребил живота. За да изкарат някой лев, ще те излъжат както си искат. Този живот е борба, Геле, люта борба за оцеляване и съществуване. При бай Тошо свикнахме на леснотия, а сега, при демократичния капитализъм, ще загинем.

Времето се разваляше. Температурата рязко спадна и от сивото небе захвърчаха дребни снежинки. Двамата приятели премръзнаха здраво. Работното време на бюрократите свършваше и беше безсмислено да продължават с усилията си.

- Давай да се прибираме, че измръзнах и се вкочаних. - изрече гневно приятеля му. - Я ела, на път, да пийнем по едно кафе, че ще се разболеем. Аз черпя!

Дойде Коледа. Приятелят на Гелето се разболя от студа. Хвана го върлуващия грип. Гелето, свикнал на студ и неволи, си набави кашони от контейнерите за отпадъци, разпали ги в малката печка и седна край нея. Продължи да развива телевизионни трансформатори, за да предаде медта на вторични суровини.

На връх Коледа му изключиха тока. Не беше го плащал три месеца. Не можеше да си купи ваучер и за мобилния телефон, така че остана без излъчваща комуникация. На Бъдни вечер се обади братовчед му, аптекаря. Като разбра, че е без пари и храна, го покани на гости. Гелето отказа, но отиде да вземе 20-те лева, които онзи му обеща.

Разрина снега в двора, нахрани кучето му и прие синята банкнота, както и коледния подарък на братовчедата. Беше някакъв грижливо увит пакет. Когато се прибра, любопитството му надделя. Разви пакета. Вътре се оказа една пластмасова кутия напълнена с пържени кюфтета. Въпреки, че на Бъдни вечер се ядеше постно, Гелето, без да се церемони повече, седна край печката и залапа прегладнял месното лакомство.

След Коледа падна голям сняг. Затрупа улици, шосета и магистрала. По телевизията обявиха жълт код за цялата страна. В Североизточната част на страната настана редовното зимно бедствие. Стотици селища останаха без ток. И Гелето беше без ток, но поне имаше няколко свещи, неизползвани от родителите му. Палеше ги една след друга, докато и те свършиха. В тъмната стая светеше единствено печката напълнена с картони, които бе събрал от кофите за смет.

На първия ден от Новата година се обади приятелят му. Все още можеше да приема телефонни обаждания. Честити му новата година и му пожела най-важното – да си намери работа.

Цъфнало цвеке шарено

„Ела, - каза - да разринеш снега в двора на леля ми. Ще ти плати пет лева, за да имаш за храна. Впрочем, имаш ли какво да ядеш?“

„Имах нещо, подарък от братовчедата, но го изядох.“

„Ела, ела... С тия пет лева ще минеш 4-5 дена ако ги харчиш разумно.“

Гелето не чакаше повторна покана, отзова се моментално. Разрина съвестно двора, почисти около къщето, направи пътека до входната врата и... си получи петте лева.

След една седмица неочаквано му звънна телефона. Обади се някакъв женски глас, който го покани за работа. В общинската фирма по чистота имало едно работно място за чистач на градските пазари. Работело се на половин ден, а заплатата била половината от минималната. Трябвало да рине сняг заедно с един друг работник, негов адаш. Бил циганин, но щели да се разберат, защото го знаели за добър човек. Тъй като пазарите бяха три, на Гелето се налагаше да изминава голямото разстояние между тях, защото те се намираха в крайните квартали на града. Това обаче не го притесни. Притесняваше го единствено факта, че за получаване на тая половин заплата, трябваше да чака цял месец. А до тогава... нямаше да има какво да яде. Освен.... Ами да! Ще ходи пак до оня кметски стол и ще взима храна.

Гелето се усмихна и тутакси припна до приятеля си. Похвали се, изпи свареното кафе с много захар и с тънък весел гласец се размечта. Той беше по душа весел човек, безгрижен като волна птичка. Не се замисляше за утрешния ден, а се радваше от сърце на добрата, моментна житейска ситуация.

- Сега ще те заведа в един пенсионерски клуб, където можеш да седиш цял ден на топло и да пиеш евтин чай. Не се муси, без топлинка ще се разболееш, нямаш дърва, нямаш ток, как я мислиш? Там има и вестници, светлина, ще четеш новините в пресата и ще имаш самочувствието на бял човек. Управителят е мой приятел, ще те приеме без да плащаш членски внос. Има и телевизия, хе-й!

За Гелето се очертаха светли хоризонти. В кметския стол му сипваха храна, половин ден ринеше сняг по пазарите, а в следобедите седеше на топло при пенсионерите, гледаше телевизия и прелистваше вестниците.

Минаха още няколко дни. Една сутрин телефонът му отново позвъни. Обади се друг женски глас.

„Вие защо не идвате да си получите еднократната социална помощ? Всички я взеха, само Вие се мотааете. Идвайте, че ще я приведа обратно в касата! Утвърден сте и за безплатен обяд. Трябва да ходите в 13 часа, за да се храните в диетичния стол. Знаете ли го къде се намира?...“

Цъфнало цвеке шарено

Гелето не очакваше подобна развръзка. Жалбата на приятеля му беше уважена, както от борсата по труда, така и в социалната служба. Отпускаха му пари за живот поне за един месец. Точно толкова му трябваше, докато получи първата си заплата. Включиха го и за безплатна храна. Врачката май беше познала, че след Новата година ще му потръгне в живота.

Обу мокрите обувки и тръгна към социалната служба. Там му броиха сума, равна на минималната работна заплата. Той държеше парите в ръцете си и не можеше да повярва, че това се случва. Сърцето му тупаше развълнувано, зимното слънце грееше радостно в очите му. Идеше му да запее, но не знаеше какво. Просто беше забравил всички песни, които бе учил и слушал. Гладорията и мизерията така бяха притъпили интелекта и съзнанието му, че не можеше дори да се порадва по човешки начин на щастието да живее.

Най-напред си купи ваучер за телефона. Зареди го и звънна на приятеля си.

- Кажи, баце, пиеш ли ликьор?
- Защо? Не пия алкохол, диабетът не ми позволява.
- Кажи де, какво да ти купя за подарък?
- Какво се е случило?

- Дадоха ми работа а и еднократна социална помощ. Всичко това дължа на теб. Никой досега не ми е помагал така, както ти. Искам да те почерпя!

- Слушай, Геле, не искам да ме черпиш. Радвам се, че нещата с теб се наредиха добре. Все пак моите караници с плужеците са имали ефект, но мисля, че и жалбата е хванала декиш. Не зная кой е чел твоята жалба, но явно все още има свестни хора на тоя свят. А ти, вместо да купуваш ликьорчета, си купи дърва, че зимата ще е дълга и харчи парите разумно. Вземи си най-необходимото за готвене и започни да си готвиш. Така ще минеш по-евтино, отколкото да купуваш готова храна. Пести парите, приятелю! А ако ти се допие „лаваца“ заповядай при мен!

Ха, честита Коледа! За теб тя дойде малко късно, но не те забрави.

Панаир

Ако ме видите, че си обличам новите дрехи, тоест късия тричетвърти панталон с многобройните джобове, карираната синя риза и си слагам слънчевите очила, значи ще решите, че съм тръгнал на погребение или на панаир. Понеже погребенията за този сезон свършиха, остава последната възможност. Въпреки всичко, воден от миналогодишни спомени, бих се поколебал да посетя панаира. Медиите обаче ме подведоха. Местната УКВ радиостанция тържествено заяви, че кметът бил „взел мерки“ да няма цигански сергии и звуковите децибели на увеселителните заведения да бъдат в нормата.

Като всеки наивник на пенсионна възраст, реших да проверя тая информация, още повече, че панаирните спомени от детството ми бяха любимите. Тогава се ядеше захарен памук, свиреше се на глинени свирки и се надуваха шарени балони. Е, сега се ограничавах само с гледане и интересни беседи с панаирните търговци. Атмосферата, обаче!... Е-е-е, атмосферата... бе винаги неповторима.

Улучих последният панаирен ден. Представете си ранна утрин... Слънцето току-що е изгряло. Сергиите не са още разпънати. Само тук-там някои ранобудни дядовци са положили стоката си от грънци или дървени копанарски изделия на шарени чаршафи директно на тревата. Тя, тревата, вече бе изгоряла, а целият булевард, на който се бе населило панаирното изложение, изглеждаше някак унил, изпотъпкан и мърсен.

Първата ми среща с търговец бе с един много слаб, брадат, с дълга побеляла коса, почернял от слънцето човек. Имаше вид на индийски гуру. От устата му стърчеше току-що запалена цигара. Опитваше се да вдигне едно тежко пано с книги, но явно не му стигаха силите. Спрях, загледах се. Книгите ми бяха слабост. Върху вече изправеното пано съзрях ценни издания от 30-те години на миналия век. Там бе и малка книжка със стиховете на Гео Милев, още една на Смирненски, литературната периодика от онова време. На другото пано, което бе още на земята, видях ценни издания от съчиненията на Ботев, богата гама от билкови книги, все интересни неща, които приковаваха вниманието.

- Какво продаваш, бате? – въпросът ми бе неуместен и явно подразни търговеца.

- Празни шишета...

- Да, виждам, извинявай! Продаваш книги. Но... миналата година те нямаше.

Цъфнало цвеке шарено

- За пръв път съм тук, а иначе обикалям градовете. Продавам книги, друго не ме интересува.

- Че то, кой сега чете книги?

- Ами никой не чете, но аз това си обичам и това продавам.

- Цената им вероятно не е като на новите?

- Можеш да ги купиш почти без пари. Сега нова книга от този вид струва 10 лв., а виж моята - за 2 лева ти я давам и няма да я намериш никъде. Подбирам книгите, подбирам авторите, не продавам случайни неща.

- Да бе, виждам. Много интересни заглавия си изложил, бих си купил, но с тая мизерна пенсия се чудя как да закърпя бюджета.

Разговорът вървеше леко и непринудено. Човекът стана любезен, виждайки моя интерес и внимание към стоката му.

- Ти не ме познаваш, но доскоро бях редактор в местен вестник. Когато Пеевски купи вестника, сам си подадох молбата за напускане. Знаех какво ще стане. Висшист съм, но сега, за да живея, продавам книги. Друго не виждам смисъл да правя. Този смачкан народ има нужда от просвещение, но вече няма пари, за да си го позволи. При мен може да се купи истински ценна книга.

Стана ми светло на душата. За първи път виждах народен будител на живо. Идеше ми да му стисна ръката, да го прегърна братски, но се въздържах. Помогнах му само да изправи и другите две пана, които подпря с отчупени от гората върлини. Опипах неволно портмонето. В него се мъдреха само два книжни лева, които бяха наречени за хляб и кисело мляко. Трябваше да отмина, но не забравих да му пожелаая успех и да насърча тоя беден, но непречупен от мизерията българин.

Ето ги!... Заредиха се познатите сергии с рахат локуми, вносни(турски) бонбони, детски анцузи, на все още работещи габровски шивашки цехове, дантелени кувертюри, внесени директно от Истанбул.

Май медиите пак ме измамиха. Кичът си върлуваше, необезпокояван от никого. Дори водата на малката чешмичка, която течеше винаги, беше спряна. Целта бе ясна – да върви прескъпата бира на палатковите търговци. Кой ли беше подкупил съответното отговорно лице, за да стане така?

Една сергия с пластмасови калашници и американски карабини беше отрупана със стока. Въображението на производителя, пък и на търговеца беше завидно. Тук можеше да се видят както пластмасов спайдърмен, така и костенурка - нинджа. Можеше да се усети духът на холивудските детски филмови продукции. Всичко имитираше прословутата американска мечта за оръжие, приключения и авантюри.

Едно малко синеоко момиченце беше седнало директно на земята. Беше се замислило, умълчало. Майка му, млада жена, направи опит да го вдигне. То ревна силно, плюсна се с цялото си телце и не даваше да го пипнат. Какво ли му ставаше на това дете? Беше облечено с хубави

Цъфнало цвеке шарено

дрешки и имаше вид на малка кукличка. Дали пък не си беше харесало някоя играчка, която не искаха да му купят?

Продължих навътре в панаира. Отляво, дебел мъж наливаше олио в резервоара на машината за пържене на казанлъшки понички. Вдясно, друг мустакатко бърникаше в една от колите на електрическото влакче. А те, колите, бяха умалено копие на американските трекинг-камиони с двойните ауспуси, кой от кой по шарен, изпъстрен с рисунки и номериран. Кльоцави циганета прибягваха до механика и му подаваха някакви инструменти. Бяха облечени с еднакви униформи – черни къси панталонки и ярко червени тениски с надпис „Луна-парк – оператор“. Надписът, разбира се, беше на английски.

Внезапно от 8 големи тонколони гръмна руска песничка. Те бяха разположени от двете страни на естакада с крещящ надпис „Surf“. Загледах се с интерес към естакадата. Тя все още не работеше. Полугола русалка беше яхнала сърф, който пенеше морската вода около себе си. Чудех се, какво ли удоволствие предизвикваше тази естакада у посетителите? Явно ги люшкаше наляво и надясно, докато им се завиеше свят.

Две жени до мен потропваха с крак и припяваха думите на руската песничка...

„... Его любила Маша, но он любил Даша, а Даша любила Вова, но он был весь ден пьян...“

Неволно усетих, че левият ми крак потупва по асфалта в такт с песничката. Егати простотията! И мен ли ме завладя? Та такива песнички не разчитат на текста, а на ритъма и веселата мелодийка. Я да тръгвам, за да не падна ниско в собствените си очи.

Продължих и едва не се сблъсках с двама пазители на реда. Вървяха важно със самочувствието на китайски императори. По-възрастният и по-дебел усилено се чешеше по гениталиите. Имах впечатлението, че е преспал с мургава проститутка, която великодушно го бе обзавела с дежурните си въшки.

Отстъпих назад и се озовах пред площадка с електрически автоскутери. Те бяха разпръснати хаотично по ламаринената площадка и чакаха посетители. В една от машинките, близо парапета, се бе излегнал собственикът. Беше тлъст, целият гол, нашарен с татуировки, обут в къси шорти и нахлузил на мръсните си нозе широки джапанки. На фасадата бяха окачени цял куп знамена, като се започне със знамето на евросъюза, та се стигне до знамето на Монако и Бразилия. Явно някои от световните знамена не бяха намерени, за да ги закачат, иначе игралната площадка би се похвалила с по-добър международен авторитет.

Понеже слънцето беше напекло добре, а и нямаше какво друго интересно да се види, реших да направя обратния завой и да се насоча към изхода. Отново минах край широките сергии с локуми и бонбони. Мургави дебели циганки и съпрузите им следяха апатично минавачите.

Цъфнало цвеке шарено

От време на време подвикваха с подкана, колкото да не задремат съвсем.

Усетих някакъв втренчен поглед върху себе си. Не съм суеверен, но се постарах да узная източника. А той се оказа съвсем тривиален. Зад една сергия, отрупана с евтини бижута за по един лев, стърчеше пано с някакви дребни рошави дяволчета. Бяха кръглички, изработени от някаква вълнеста материя, предимно черна на цвят. В средата на сувенирите бляскаха втренчени, кръгли очички с най-различен цвят – червен, жълт, син.

Спрях. Какво ли беше това? Едва сега забелязах надписаната табела – „Амулети против уроки, зъл поглед и завистливи съседи - само по четири лева парчето“. Значи, купуваш си подобен амулет, качваш го някъде на стената и всички зли погледи те заобикалят, а съседите ти стават хрисими и кротки като агънца. Брей, докъде е стигнало човешкото въображение!...

Отминах, но тутакси попаднах на позната сергия с глинени свирки. Свирките бяха с формата на птиченца, боядисани във всякакви цветове. Имаше и стомнички в светлосин цвят.

Едно дребно момченце на около четири години беше застанало до сергията. То се пресягаше, вземаше една по една от птичките и я надуваше, за да им чуе звука. Интересно, те свиреха с различна тоналност. Точно това беше забавно на детето.

- Не пипай, мама, свирките! – съветваше го майка му.

- Пипай, пипай, то и майка ти е пипала, когато е била на твоята възраст. – окуражаваше го продавача.

Някои от свирките не свиреха.

- Запушили са се при печенето. – обясни продавача. – А тези стомнички, за да свирнат, трябва да се напълнят с вода.

Таткото търпеливо чакаше детето да си избере свирка. Най-сетне то си избра една синя птичка. Баща му плати на търговеца и дръпна сина си за ръката. Явно бе предположил, че с покупката бе приключил интереса на сина му към тези играчки. Обаче не бе познал. Детето се дръпна от ръката му, върна се към сергията и започна отново да надува свирка след свирка. Беше му интересно да слуша различните тонове.

- Ще стане музикант! – усмихнат каза продавача.

- Ами! Такова си е инат от малко. Все иска неговата да е. Хайде бе, тати! Тръгвай!

Детето ревна и се свлече на земята. Родителите се видяха в чудо с него. Отминах. Нямах какво повече да гледам, освен детския инат на малчугана.

Не съм от много набожните хора, но не можех да не се „възхитя“ на щанда с изложбата от икони, изработени по „оригинален“ начин. На отрязък от дървесно стебло беше залепена фотография на някакъв светец. Всичко бе лакирано и маскирано, така, че да имитира старинна изработка.

Цъфнало цвеке шарено

На иконата на св. Георги обаче пишеше св. Димитър...

Бре! Този не беше ли ходил на черква? За да се използва мястото, или за по-голямо разнообразие, се редуваха св. Богородица, тичаш глиган, св. Мина, ревящ елен, Исус Христос, озъбена мечка, Христо Ботев и т.н.

После следваха Хр.Ботев и В.Левски в най-различни варианти – заедно или единично, като на всяко изделие се изписваха и популярните им слова. Дори имаше такова, на което поетът - революционер беше така разрошен, сякаш бе попаднал в гръмотевична буря. За да няма двусмислие относно автора, в средата на сергията се мъдреше майсторското свидетелство, надлежно заверено с печата на Браншовата камара. Не отсъстваше и снимката на майстора – румен, червенобузест чичко с ококорен поглед и гордо изражение.

Ето ги и паната с книгите. Индийският гуру се бе прикрил до една палатка на сянка. Беше запалил нова цигара. Подръпваше замислено и търпеливо следеше нарастващия човекопоток. Махнахме си за сбогом и се насочих към изхода на панаира.

Над главата ми се ширеше платнен плакат – „Есенен традиционен панаир 2016 година“.

Замислих се. Би трябвало да допишат към надписа едно “Made in USA”. Та нали всичко, което видях беше една пошла имитация на американската култура в български вариант?

Не-е-е, не би трябвало да го пише! Все още не сме в пълна степен поамериканчени. Гуруто, със своите книги, нарушаваше така умело изградената хармония. Той беше от онази истинска и устойчива българска жилка, която си оставаше неизкоренима.

Вървах бавно надолу по булеварда. Отпред се зададе, куцайки с бастун, прекарал инсулт възрастен човек. Той се бе запътил към оная част на булеварда, където правеше сутрешните си разходки.

Да-а-а, но сега тя бе заета от панаира... Очакваше го изненада. А може би и той се бе запътил да види тоя прехвален панаир? Кой знае? Сигурен съм обаче, че след няколко крачки ход нямаше да издържи, защото децибелите на озвучителните колони постепенно набираха сила.

Двата гълъба

Няма я вече оная старата Коньовица. Няма го мизерния битак, малките опушени кръчмета сбутани в бетонните гаражи, зарешетените чейнж-бюра, боядисани обикновено в тъмнозелено, с големите катинари на вратите. Няма го бедняшкия квартал. Старите къщета ги събориха и на тяхно място вдигнаха нови частни кооперации.

Остана единствено малкото кръчме на Мето, близо до автосервиза на Тошо. Седнали сме в същото това кръчме, край една маса в далечния ъгъл, под един новичък календар с алпийски изглед. От тонколонката над нас се лее тихичко някаква стара мелодия на АББА, любимата музикална група на Мето. Впрочем Мето е фен на старите популярни групи от 90-те години. В кръчмето му може да се чуе само подбрана, хубава музика. Затова и посетителите са все на Метовата възраст.

- Кога заминаваш? – отпива от ракията си Тошо и ми хвърля премежен поглед заради лютия цигарен дим.

- След два часа. Обичам нощното пътуване, защото е по-спокойно. Калотина, Белград, Виена, пък после - където ми видят очите. Ти нали сложи нови, добри гуми?

- Нямах проблем, дори имаш още две в багажника. Много бързо ги износваш. Имам чувството, че обикаляш света.

- Има такова нещо. Бизнесът ми е в път, не се заседявам.

- И пак да ти кажа... Ако се видиш на зор с парите, обаждай се. Все ще измислим нещо, за да не затвориш сервиза.

- Засега няма проблем.

...

АББА запяха прекрасната си песен, „I Have A Dream“, тихичко и пленително. Двамата приятели се замислиха, заслушани в песента. Тя ги понесе назад в миналото, различно за всеки един от тях.

...

- Чу ли за Подуене?

- Какво?

- Ами пак са го наводнили с дрога. Навремето нямаше такова нещо.

- Нямаше, защото го бяха посетили „пикльовците“.

- Да бе, легендарни бяха. Не можеха да ги хванат, защото никой не им беше виждал лицата. Имаха силна конспирация. Я разкажи какво знаеш, ти винаги си напред с информацията в тази област.

- Зная, че бяха младоци, шест на брой, на възраст около 18-20 години. Хлапетии, които обичаха да се перчат. Бяха добарали от руснаците пицови, налитаха нощем, където си бяха наумили, вадеха

Цъфнало цвеке шарено

пишовите и ги размахваха, но не стреляха. Не обичаха да вдигат шум, само крещяха и размахваха, за да плашат оня, който си бяха нацелили. Беше, сякаш играеха детска игра, като нашумелия сега Хелоуин. Тук, в Коньовица, нямаше наркодильри. Бяха се омели към Редута и Подуене. А „пикльовците“ дори не бяха стабилни обирджии. Харесваше им да се перчат и да плашат, пък ако им паднеше някаква дребна сумичка, не се отказваха от нея.

- Но бяха много популярни и ефектни. Носеха маскировъчни маски на лицата си и никой не беше виждал лицата им.

- Не ходеха в група. Набелязваха си предварително целта, доближаваха я поединично. След това слагаха маските и действаха. А като свършеха, пак се разпръсваха поединично. Тая тактика ги спасяваше от разкриване.

- Имаше и едно момиче с тях, едно дребничко с конска опашка.

- Нека ти разкажа за него, поне онова, което съм чул.

Името му беше Яна. Беше отрасло в интернат. Там се бяха залюбили с едно момче на неговата възраст. Момчето стана главатар на „пикльовците“, а момичето, от любов ли, от какво ли, се влачеше все с него. Това се оказа грешка, защото по-късно някой от наркодильрите позна тъкмо това момиче по гласа в трамвая. Проследиха го и... Ох, бяха като два влюбени гълъба...

- И какво?

- Убиха го... Но всичко стана много нелепо, а не трябваше да става така...

Беше голяма любов между него и Христо - момчето което водеше бандата на „пикльовците“.

Мисля, че беше към 92-ра. Някакъв бос от Подуене беше решил да превземе територията на Коньовица. „Пикльовците“ нямаше как да знаят това. Узнаха го чак когато стреляха по тях. Бяха се събрали при забутано място край един склад. Седели, говорели високо, смели се и не се усетили, че им е приготвен капан. Затрещели патлаци. Изпоналягали горките, изненадани и уплашени. Оцелели петима, с изключение на момичето. Яна като видяла изстрелите, прикрила с тялото си Христо и така го спасила. А нея я улучили в стомаха. Ония от Подуене избягали, а нашите се събрали около момичето. Христо я прегръщал и плачел, а то гаснело пред очите му. Накрая го вдигнали, качили го на една стара бричка и изчезнали в неизвестна посока. Чух, че го погребали не в гробищата, а някъде в гората над Драгалевци.

Христо не бил на себе си. Гледал с изцъклен поглед. Не говорел, а само ръмжал.

- Това ли е било причината да избият бандата на наркодильрите в Подуене?

- Да! Това е било причината. Те, наркодильрите, лесно се откриват. Пипнали един, а той изпял всичко. После му отрязали езика, за да не може да разправя. Започнали ги един по един. Избили цялата

Цъфнало цвеке шарено

шайка. Навремето, пишеше за това във вестник „24 часа“, не помниш ли?

- Да, така беше, но не се знаеше, кой го е извършил. Така и не ги откриха. Писаха, че е било борба за разпределение на пазара на дрога, но всъщност причината беше друга.

От тогава не съм и чувал за „пикльовците“. Легендите разказваха, че избягали в чужбина.

- Може и така да е. Но бяха хлапети, наивни деца на времето, в което живееха. Времето беше бандитско. Тогава плъзна тази отрова, от която сега няма отърване. Тази измет измори децата с дрога и няма кой да я спре. Май е време да дойдат пак „пикльовците“, та всичко да си дойде на място...

- Много си информиран, приятел. Много знаеш за онова време.

- Та, кой не беше информиран в тази бедна Коньовица? Местните знаеха, но си мълчаха. Корово семе сме, Тошо! Можем да знаем, но си мълчим и траем. А като му дойде времето, действаме. Я кажи как върви автосервиза?

- Слаба работа. Едва крета. Ако не са старите клиенти, може би нямаше да го има тоя сервиз. Не мога да работя нищо друго и не бих си представил живота без него.

- Зная, затова пак ще ти кажа. Видиш ли се на зор, ми се обаждай. Телефона съм ти дал. Само звъни и се не бой! Ние, коньовчани държим един за друг.

Мето-о-о, ела да платим, брат, че трябва да тръгвам...

Мето се приближи, бавно, загледан някак тъжно. Махна с ръка и каза:

- Всичко е платено, Геле. Пък ако идваш пак насам, отбивай се... И благодаря!

Каза го, намигайки с едното око, кимайки към календара с алпийския пейзаж.

- Вие май се познавате с Мето? – каза Тошо, забелязал намигването.

- Да бе, от едно време. Та кой ли в Коньовица не познава Мето? Хареса ли ти ракията му?

- Превъзходна е! Такава не съм пил никъде, освен в онзи известен лозарски район по Черноморието.

- Така е, такава ракия не се намира лесно, но Мето винаги ще извади от нея, особено за старите приятели.

Как ли Тошо можеше да знае, че в складчето на Мето имаше три кашона специална карнобатска ракия, която му доставих от фирмените си изби, край Поморие. Ракията ми беше известна по целия европейски континент, от Осло до Хамбург. Такъв ми беше бизнесът. Пътувах и славех българския качествен алкохол навсякъде, където стъпеше „пилкльовския“ ми крак. А като ми домъчнееше се прибрах в София, за

Цъфнало цвеке шарено

да се видя с Мето, единственият „пикльо“. който не пожела да напусне родината си.

Цъфнало цвеке шарено

Със Стефчо се запознахме през 86-та в завода за електроника, където и двамата работехме в технологичния отдел. Началничка ни беше една дребна и зла хубавица, омъжвана и развеждана незнайно колко пъти. Тогава Стефчо бе един от младите ни технолози, току-що завършил висшето си образование и разпределен в малкия завод за съобщителни елементи.

Външният му вид обаче съвсем не отговаряше на образованието, защото той по принцип не държеше на визията си. Беше пълничък мъж с доста добре оформено коремче и постоянно свлечени панталони. Те едва се крепяха на талията, защото той не притежаваше такава. От време на време прихващаше колана и ги повдигаше, при което портмонето от задния му джоб изпадаше. Докато се навеждаше да го вземе, пръдваше неволно, а след това се оглеждаше да не би някоя колежка да го наблюдава. Тънкият му летен пуловер бе целият покрит с мазни петна, непран и некърпен кой знае от кога. Не обичаше да се къпе и бръсне, затова пълното му месесто лице бе постоянно брадясало. Понеже не търпеше коса на главата си, тя бе остригана като на войник - новобранец.

Този му вид вбесяваше началничката ни и тя непрекъснато си откъщаваше на него за реални или неволно сторени грешки в работата. Минеше ли, не минеше половин час и Стефчо биваше овикван като хамалин за щяло и нещяло.

Имаше едно нещо в характера му, за което винаги му завиждах, а именно - пълният непукизъм пред всеки и пред всичко. Така че всяко овикване минаваше като народна песен без заглавие край ушите му, дори и да предизвикваше смях и съжаление сред колегите му.

По онова време Стефчо се бе току-що оженил и идваше на работа с едни очукани съдинки за храна. Яденето вземаше от заводския стол, а през обедната почивка го носеше въщи. Знаех, че има малък син, но за жена си той въобще не говореше. Беше обаче любвеобилен към колежките. Правеше им комплименти и ги задиряше, за което получаваше по някой шамар или остър отговор. Това размиваше много колегите му и бе повод за солени шеги.

Понеже в един клюкарски колектив, състоящ се от индивиди от женски пол, нищо не остава скрито, скоро се разчу, че Стефчо бил женен за лекарка. Каква е тази лекарка никой не узна, разбра го моя милост много години след запознанството ни.

Цъфнало цвеке шарено

Наистина, жената бе лекарка, но с психично заболяване-шизофрения, което не ѝ позволяваше да работи. Как я търпеше, за мен винаги си бе оставало загадка. В моментите, когато ѝ бе позволено да излиза от къщи, Руска ходеше до близкия пазар и просеше цигари от случайни минувачи. Спираше ги, заговаряше ги, смееше се неестествено, истерично и просеше. Точно затова Стефчо избягваше да съобщава каквато и да е информация за нея. Това си бе истинско човешко нещастие, защото да отгледаш дете в семейство с такава майка, си бе мъжки подвиг. Явно по някакъв начин Стефчо се справяше и като баща, и като майка. Това не го правеше герой, но му добавяше известни редки качества като грижовност, упоритост и постоянство. Към всичките тези бих добавил и селския инат, граничещ с досада. Беше много досаден, стига да започнеш да му ходиш по акъла.

През 90-те години заводът тръгна към ликвидация, подобно на многото заводи в нашия град. Моя милост успя да се премести в друг завод, но и той скоро бе закрит.

Стефчо обаче успя да се запази от безработицата, извършвайки професионален отскок в местния механотехникум. Приеха го за учител по практика, но трябваше да положи приравнителни изпити по педагогика. С тези изпити се справи успешно и горд с постижението си доби небивало самочувствие.

В редките ни срещи се хвалеше с педагогическите си похвати, със знанията си и се оплакваше от тъпотията на учениците.

„Диваци са, сякаш доведени от маймунски развъдник. Пушат и псуват, не четат, говорят в час и прегръщат ученичките. Ама аз си имам свой подход към тях. Бия наляво и надясно с една добре одялана пръчка, по ръцете, по главите, по гърбовете. Дресирам тия идиоти до дупка.“

На моята усмивка отговаряше разпалено: „Така трябва, иначе ще ти се качат на главата.“

„А теб не бият ли те?“ – осмелих се да го попитам.

„Смеят ли? Моментално свиквам съвет и ги изключвам от училище. Нека да си идат на село и да пасат овците и кравите на бащите си.“

Така минаха доста години. Бях се вече пенсионирал, когато случайно се срещнахме на улицата. Стефчо почти не се бе променил. Беше си останал същия фуклив досадник. Само косата му се бе леко прошарила, а от предните зъби липсваше един, което откриваше неприятна дупка в жълтите му немити зъби. Беше малко поотслабнал, изнервен и залинял.

„Уволни ме това копеле, директора. Уволни ме без основание. Мразеше ме и търсеше начин да го стори. Хвана ме да бия един ученик с пръчката. Не било педагогическо възпитание, демек. Ама, тия диваци от друго не разбират.“

„И сега какво? На борсата ли ще идеш?“

Цъфнало цвеке шарено

„Да, за известно време. Ще го съдя майната му и с копеле и ще спечеля делото, защото ме уволни незаконно. Имам си и добър адвокат, ама ми се разиграха нервите и хванах диабет от притеснение.“

„Ами със сина ти какво стана?“

„Не съм ли ти казал? О-о, разбира се, не сме се виждали отдавна. Той завърши елитната софийска гимназия по информатика и го избраха да учи в САЩ с държавна стипендия. Много умно дете се оказа, надмина ме по знания. Ама и аз не си поплювах. Натисках го с учене, обучавах го, компютър му купих и в игралните компютърни зали го водех докато не го запалих по ИТ техниката. Есента заминава за Калифорния. Колежът му е в ЕлЕй.“

На следващата ни среща Стефчо съобщи, че бил спечелил делото и бил върнат в техникума на работа, обаче сам не пожелал да иде. Бил много обиден на копелето, защото то било още там като директор и не искал да си къса нервите с него. Стигала му инвалидната пенсия, която му давали за диабета и пенсията на жена му. Нямало да работи докато не му дадели новата пенсия за трудов стаж. Синът му вървял в живота много добре, завършил колежа и го приели на работа в Гугъл. Знаел ли съм какво е Гугъл?

Знаех, разбира се и се чудех, защото там не приемаха случайни хора, още повече чужденци. Трябва да е наистина много умно това момче.

...

Годините минаваха. Срещите ни със Стефчо зачестиха, защото и двамата имахме доста свободно време, аз като пенсионер, а той поради избрания статут на безделник.

Има една улична закувалня на „пазара Леонов“. Там правеха много вкусни банички. Бях чест посетител на тази закувалня. Купувах си баничка, сядях на една пейка далеч от сергиите и я изяждах с охота. Една сутрин видях моя колега да яде баничка седнал на пейка близо до чешмата. След като довърших закуската, реших да му се обадя. Той се засмя доволно, изтри омазаната си брада и седнахме на моята пейка.

„Ще знаеш, че с моя син извадих голям късмет в живота. Нали ти казах, че работи в Гугъл. Ходи непрекъснато по международни конференции, я в Лондон я в Токио. Получава много пари, защото заплатата му на началник отдел там е фантастична. Праща и на мен толкова, че да си позволя екскурзии в цяла Европа. Подари ми и таблет та да се чуваме и виждаме, без да ползваме телефон. С него могат да се правят снимки и клипове. Дай да се видим и да ти покажа къде съм ходил на екскурзии. Вече не ми се стои в тази западна Браца. Мине не мине месец, и съм я по Мадрид, я по Виена, сам или със сина. Когато има конференция, той ми купува самолетния билет и се срещаме в съответната столица. Синът си изнася докладите, а аз се разхождам и гледам забележителности.“

„А научи ли поне някой западен език?“

Цъфнало цвеке шарено

„Нямам време за това пък и нямам желание. Екскурзоводът ни превежда, а когато съм със сина, той говори на английски, който е разбираем за всички. Ако се наложи да обяснявам нещо, ето ги двете ръце, ръкомахам и чужденците ако не ме разберат поне се смеят.“

„Типичен Бай Ганьо си!“

„Нещо такова се получава...“ – Стефчо не се обиди на последната ми забележка.

„Хайде да се видим утре тук, ще ядем банички и ще ти покажа клипове от местата където съм ходил.“

Разбрахме се. На другата сутрин кацнах пак на пазара, купихме си със Стефчо по една баничка, изцедихме по чашка от евтиното кафе на кафе-машината и седнахме на отдалечената пейка. След като изядохме баничките, измихме ръце на чешмичката и Стефчо извади от една дълбока торба старичък таблет. Започна да прелиства страниците и моя милост с интерес заразглежда интересния снимков и видеоматериал. А там се виждаше: Стефчо пред катедралата в Кьолн, Стефчо на плажа в ЕлЕй, Стефчо пред игралните казина в Лас Вегас. Бре, бре! Тоя Стефчо наистина не лъжеше!

„Хайде да те водя на екскурзия в Гърция! Заминавам през септември. Струва само 340 лв. Тръгвай с мен!“

„Абе, ти шегуваш ли се с мен? Аз едва закърпвам месечния бюджет с тая малка пенсия, а ти ми говориш за екскурзия.“

Стефчо сякаш не ме чу. Продължи да ме увещава с една досадна настойчивост, докато не ми писна и му отговорих: „Може, но ако ми платиш ти екскурзията!“

Това го накара да млъкне. Явно не бе преценил нещата добре откъм двете страни. Синът му изпращаше пари за всяка екскурзия и това го караше да мисли, че всеки е в състояние да пробва подобни удоволствия.

„А Руска не водиш ли я с теб?“

„Ти чуваш ли се, бе? Та тя ще ме изложи още на летището... Ходя си сам, а нея оставам тук. Давам ѝ по малко пари. Уредил съм една жена да я гледа. Доведох я дотукашната баничарница и сутрин идва да си купува баничка. Какво прави друго, не ме интересува.“

„А сина ти не пита ли за нея, как е и с какво живее?“

„Пита, и какво от това? Той си я знае. Тя няма да се промени. Тая душевна болест не се лекува.“

Стана ми жал, както за жената, така и за сина ѝ. Стефчо ми бе ясен от едно време. Той сега живееше втората си младост. Ходеше по екскурзии, посещаваше културни забележителности, музеи и казина, нещото за което бе мечтал през целия си живот. Това му бе станало новото и интересно хоби, благодарение на благосъстоянието на сина му.

„Ще се жени, синът ми де... Доведе и момичето да го видим. Хубавичко е, американче. Идеше ми да го щипна по дупето, ама не посмях, заради сина. На Коледа ще правят сватба в ЕлЕй. Ще водя и

Цъфнало цвеке шарено

Руска, ама как ще бъде там с нея... не зная. Я виж сега какво ще ти пусна, гледай и слушай. В Ю-туб има всичко."

Стефчо отвори една страница с таблета и от него прозвуча игривата народна мелодия:

„Цъфнало е-е цвеке шарено-о.

Цъфнало е-е цвеке шарено-о.

На момино-о, на моиното пенджере-е..."

Той щракна с пръсти, сложи едната си ръка на врата, отвори оная ми ти уста с паднал преден зъб и запя тихичко в такт с певицата.

Едно едро, полусляпо и старо куче се появи отнякъде, приближи и заоблизва трохите от изядените банички. После легна на няколко метра от нас, заслуша се и ни загледа с тъжен и отчаян поглед.

При следващите ми посещения на пазара, отново го видях. Явно тук намиреше храна. Една жена от сергиите го нарече с името Минка.

Край